

Møtebok fra møte i Bystyret
Onsdag 14.12.2022 kl. 12:00

Sak

- 368/22 Til dagsorden
- 369/22 Godkjenning av møtebok
- 370/22 Muntlig spørretime
- 371/22 Kontrollutvalgets sak 62 av 27.09.2022 - Rapport 10/2022
Økonomisk stønad til store barnefamilier
- 372/22 Kontrollutvalgets sak 70/2022 - Rapport 11/2022 Oppfølging
etter rapport 8/2019 Bemanning og kontinuitet i hjemmetjenesten
- 373/22 Kontrollutvalgets sak 71 av 25.10.2022 - Rapport 12/2022
Ansettelse av ledere og oppfølging etter rapport 14/2019
Ansettelse i kommunen
- 374/22 Byrådssak 247/2022 - Oslo kommunes høringssvar til Regional
utviklingsplan 2040 Helse Sør-Øst RHF
- 375/22 Byrådssak 209 av 29.09.2022 - Strategisk rekrutterings- og
kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i
Oslo kommune
- 376/22 Høring i helse- og sosialutvalget - Midlertidig
helikopterlandingsplass på Rikshospitalet
- 377/22 Byrådssak 154/2022 - Parkeringsnormer for bolig, næring og
offentlig tjenesteyting i Oslo kommune
- 378/22 Byrådssak 210/2022 - Handlingsprogram for økt byliv på Grønland
og Tøyen 2022-2027
- 379/22 Innbyggerforslag av 05.10.2022 - Vi vil ha lekeplass og barnehage i
Gamlebyen
- 380/22 Byrådssak 241/2022 - Ny forskrift om kommunale barnehager i
Oslo kommune
- 381/22 Oppvekstombud for barn og unge i Oslo
- 382/22 Byrådssak 243/2022 - Salg av gnr./bnr. 90/122 i Eidsvoll
kommune til Grønøra Næringspark AS
- 383/22 Byrådssak 244/2022 - Årsberetninger og årsregnskap 2021 for

- arbeidsmarkedsbedriftene
- 384/22 Byrådssak 250/2022 - NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene - Oslo kommunes hørings svar
- 385/22 Privat forslag fra Ylva Holm-Torsteinson (R) og Siavash Mobasheri (R) av 08.09.2022 - Oslo som strippefri by
- 386/22 Innbyggerforslag av 15.06.2022 - Vi krever folkeavstemming om Ullevål og sykehusene i Oslo
- 387/22 Endring i MDGs bystyregruppe - Endring i utvalgenes sammensetning - Byutviklingsutvalget - Kultur- og utdanningsutvalget - Samferdsels- og miljøutvalget
- 388/22 Endringer i utvalgenes sammensetning (A) - Byutviklingsutvalget - Finansutvalget - Samferdsels- og miljøutvalget

Til stede:

Marianne Borgen	SV
Abdullah Alsabeehg	A
Eirik Lae Solberg	H
Jenny Clemet von Tetzschner	H
Pia Farstad von Hall	H
James Stove Lorentzen	H
Øystein Rikheim Sundelin	H
Yassine Arakia	H
Hassan Nawaz	H
Elin Horn Galtung	H
Per-Trygve Hoff	H
Nicolai Øyen Langfeldt	H
Mehmet Kaan Inan	H
Andreas Halse	A
Jon Reidar Øyan	A
Henrik Dahl Jacobsen	A
Mansoor Hussain	A
Eskil Pedersen	A
Farukh Qureshi	A
Kafia Hashi Mohamud	A
Ubah Aden	A
Fawzi Warsame	A
Eivor Evenrud	A
Eivind Trædal	MDG
Sabina Syed	MDG
Lillian Bredal Eriksen	MDG

Arne Olav Haabeth	MDG
Viktor Rakov Gjengaar	MDG
Hulda Holtvedt	MDG
Sigrid Zurbuchen Heiberg	MDG
Christine Louise Evjen	MDG
Sarah Lilleberg Safavifard	SV
Arvid Ellingsen	SV
Ola Wolff Elvevold	SV
Abdirahman Said Diriye	SV
Hallstein Braaten Bjercke	V
Marit Kristine Vea	V
Julianne Ferskaug	V
Haakon Riekeles	V
Aina Stenersen	F
Camilla Wilhelmsen	F
Lars Petter Solås	F
Bjørn Revil	F
Siavash Mobasheri	R
Maren Rismyhr	R
Cecilie Lyngby	FP
Britt Fossum	FP
Morten Georg Edvardsen	Sp
Karoline Grosås Nordbø	KrF
Danny Ghazanfar Chaudhry	Chaudhrys gruppe

Forfall:

Awais Aslam	A
Line Steine Oma	A
Anne Haabeth Rygg	H
Ola Kvisgaard	H
Saida Roshni Begum	H
Silje Lutro	H
Rauand Ismail	MDG
Sofia Rana	R
Trine Dønhaug	SV

Møtende varamedlemmer:

Maria Qureshi	A
Melita Ringvold	A
Nadya Tahir	A
Afshan Rafiq	H
Hermann Alexander Kopp	H

Oscar Christopher Husebye	H
Sverre Knutsønn Seeberg	H
Ylva Holm Torsteinson	R
Odd Einar Dørum	V

I tillegg møtte:

Byråder		
Byrådsleder	Raymond Johansen	A
Byråd for miljø og samferdsel	Sirin Stav	MDG
Byråd for arbeid, integrering og sosiale tjenester	Rina Mariann Hansen	A
Byråd for finans	Einar Wilhelmsen	MDG
Byråd for nærings og eierskap	Victoria Marie Evensen	A
Byråd for kultur, idrett og frivillighet	Omar Samy Gamal	SV

Bystyret ble satt med 50 møtende representanter og 9 møtende vararepresentanter, til sammen 59 representanter.

Følgende representanter fratrukkte under møtet:

MDG: Rauand Ismail fra 13.30

Følgende vararepresentanter fratrukkte under møtet:

R: Ylva Holm Torsteinson kl. 13.30

SV: Nadia Tahir kl. 15.50

Følgende vararepresentanter tiltrådte under møtet:

MDG: Julie Mørch fra 13.30

R: Mikkel Øgrim Haugen kl. 13.30

SV: Attia Mirza Mehmood 15.50

Møtet ble hevet kl. 17:00

Arkivsak: 22/2244- 1

Sak 368/22 Til dagsorden

Saken er ferdigbehandlet.

Bystyrets behandling:

Forretningsutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/2244- 2

Sak 369/22 Godkjenning av møtebok

Saken er ferdigbehandlet.

Bystyrets behandling:

Protokoll fra bystyrets møte 07.12.2022 ble godkjent.

Arkivsak: 22/2244- 3

Sak 370/22 Muntlig spørretime

Saken er ferdigbehandlet.

Bystyrets behandling:

66/2022: Spørsmål fra Hassan Nawaz (H) om tilbudet til pleietrengende i Oslo og særlig ved Ullern Helsehus.

Spørsmålet ble besvart av byrådet.

67/2022: Spørsmål fra Marit Kristine Veia (V) om mangelen på frivillige i Osloidretten.

Spørsmålet ble besvart av byrådet.

68/2022: Spørsmål fra Lars Petter Solås (F) om manglende parkeringsplasser ved nye Sentrum Brannstasjon.

Spørsmålet ble besvart av byrådet.

66/2022: Spørsmål fra Siavash Mobasheri (R) om prisøkningen på lading av elbiler i Oslo.

Spørsmålet ble besvart av byrådet.

67/2022: Spørsmål fra Morten Georg Edvardsen (Sp for H) om prisfastsettingen for lading av elbiler i Oslo.

Spørsmålet ble besvart av byrådet.

Arkivsak: 22/1780- 2

Sak 371/22 Kontrollutvalgets sak 62 av 27.09.2022 - Rapport 10/2022 Økonomisk stønad til store barnefamilier

Bystyrets vedtak:

Bystyret konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 10/2022 Økonomisk stønad til store barnefamilier viser at bydelene Bjerke, Frogner, Grorud, Grünerløkka og Nordre Akers saksbehandling av søknader om økonomisk stønad for store barnefamilier var i strid med regelverket på flere områder. De fleste sakene var ikke tilstrekkelig opplyst, ingen av bydelene hadde dokumentert individuelle vurderinger av alle barnas behov, og behovsberegningene var i hovedsak ikke basert på familienes faktiske økonomiske situasjon. Manglende språkforståelse synes ikke tilstrekkelig ivaretatt. Det er bekymringsfullt at saker begrunnes med at familier med flere barn har «stordriftsfordeler» og at barnetrygden dekker utgifter. Det var stor risiko for at hvert enkelt barns behov ikke ble tilstrekkelig ivaretatt ved utmåling av økonomisk stønad.

Bystyret mener det er uheldig at fagsystemet Fasit over tid var lagt opp slik at det automatisk ble innvilget barnetillegg for maksimalt tre barn uavhengig av om det var flere barn i familien. Dette skjedde til tross for at det var en kjent svakhet at bydelene ikke i tilstrekkelig grad utmålte barnetillegg for alle barna i familier med mer enn tre barn. Bystyret konstaterer videre at selv om byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester hadde ført tilsyn med bydelenes myndighetsutøvelse og iverksatt relevante tiltak etter Statsforvalterens tilsyn, så viser

undersøkelsen at de fem bydelenes praksis fortsatt ikke var tilfredsstillende. Bystyret stiller derfor spørsmål ved om byrådens tiltak har vært tilstrekkelig effektive.

Norge har som mål at alle barn skal vokse opp under trygge sosiale og økonomiske forhold. Samtidig vokser stadig flere barn opp i lavinntektsfamilier. Sosialtjenesteloven har som formål å bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder aktiv deltakelse i samfunnet. Det er kommunen, ved bydelens NAV-kontor, som er ansvarlig for å yte økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. For å sikre en forsvarlig økonomisk stønad er det viktig at kommunen også sikrer at barnas behov blir tilstrekkelig kartlagt og vurdert ved utmålingen av sosialhjelp.

Bystyret ser med stort alvor på det som fremkommer i Kommunerevisjonens rapport 10/2022. Byråden og bydelene har gjennom tilsyn utført av Statsforvalteren, bydelers egne evalueringer og bekymringer meldt av sosial- og eldreombudet over tid mottatt informasjon om avvik og svakheter som gir risiko for at barnas behov ikke blir tilstrekkelig ivaretatt ved utmåling av økonomisk sosialhjelp i store barnefamilier. Bystyret forutsetter at byråden påser at saksbehandlingen av søknader om økonomisk stønad for store barnefamilier skjer i tråd med regelverket. Bystyret ber Kommunerevisjonen starte en utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 10/2022 allerede i 2023.

Bystyrets behandling:

Votering:

Helse- og sosialutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/1948- 2

Sak 372/22 Kontrollutvalgets sak 70/2022 - Rapport 11/2022 Oppfølging etter rapport 8/2019 Bemanning og kontinuitet i hjemmetjenesten

Bystyrets vedtak:

Bystyret merker seg at Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 8/2019 Bemanning og kontinuitet i hjemmetjenesten viser at byråden for helse, eldre og

innbyggertjenester og bydelene i all hovedsak hadde iverksatt varslede tiltak og fulgt opp bystyrets vedtak.

Bystyret merker seg imidlertid at bydelene Bjerke og Stovner, som var omfattet av Kommunerevisjonens dybdeundersøkelse i 2019, i varierende grad hadde iverksatt tiltakene de meldte i 2019 og fulgt opp de politiske føringene fra bystyrets behandling av rapporten.

Bystyret er opptatt av at den enkelte mottar de helse- og omsorgstjenestene vedkommende har behov for, til rett tid og i rett omfang. Da det fortsatt er utfordringer med kontinuiteten av oppfølging av brukerne, bør bydelene arbeide videre med å forbedre den. Tilstrekkelige norskkunnskaper, tilstrekkelig bemanning, nødvendig kompetanse og kontinuitet i hjemmetjenesten er viktig blant annet for å kunne fange opp endringer i den enkeltes hjelpebehov.

Bystyret merker seg at syv av bydelene ikke har behandlet rapport 8/2019 politisk. Etter bystyrets oppfatning bør saker fra kontrollutvalget og Kommunerevisjonen på bydelenes ansvarsområde bli behandlet politisk i bydelene.

Bystyrets behandling:

Votering:

Helse- og sosialutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/1949- 2

Sak 373/22 Kontrollutvalgets sak 71 av 25.10.2022 - Rapport 12/2022 Ansettelse av ledere og oppfølging etter rapport 14/2019 Ansettelser i kommunen

Bystyrets vedtak:

Bystyret merker seg at Kommunerevisjonens rapport 12/2022 Ansettelse av ledere viser at de fleste lederstillinger var lyst ut offentlig og at ansettelsesprosessene i hovedsak ble gjennomført i tråd med kvalifikasjonsprinsippet. Samtidig viser rapporten at lederstillinger har blitt besatt uten utlysning og at noen av rekrutteringsprosessene i én av bydelene var mangelfullt dokumentert. Noen av de undersøkte virksomhetene hadde et betydelig omfang av

beordringer til lederstillinger, også langvarige beordringer.

Bystyret merker seg også at Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 14/2019 Ansettelser i kommunen viser at en rekke varslede tiltak var iverksatt, eller i hovedsak iverksatt. Byråden for helse, eldre og innbyggertjenester og byråden for oppvekst og kunnskap hadde ikke iverksatt varslede tiltak om å følge opp underliggende virksomheters arbeid med prosedyrer for ansettelser mv.

Byrådet hadde ikke lagt fram sak om hvordan Oslo kommune kan få ned antall midlertidige ansettelser, slik bystyret ba om ved behandling av rapport 14/2019 (bystyrets sak 8/2019 av 29.01.2019).

Bystyret er opptatt av at kommunens rekrutteringsprosesser, i tråd med kvalifikasjonsprinsippet, sikrer at en ledig stilling går til den best kvalifiserte søkeren. Det er viktig for at de kommunale oppgavene skal løses på best mulig måte. Likhets hensyn tilsier at alle skal kunne konkurrere om stillinger i kommunen. Dette innebærer blant annet at ledige stillinger skal kunngjøres offentlig med mindre det er gitt unntak i kommunens personalreglement. For at ansettelser ikke skal komme i konflikt med kommunens interesser er det også viktig at det sikres at de som forbereder og treffer avgjørelser om ansettelser er habile. Rekrutteringsprosesser skal dokumenteres slik at det lar seg gjøre å etterprøve at ansettelsene har bygget på en saklig og forsvarlig prosess. Bystyret legger til grunn at disse prinsippene følges, ikke minst er dette viktig ved ansettelse av ledere. Dette innebærer blant annet at ledige stillinger skal kunngjøres offentlig med mindre det er gitt unntak i kommunens personalreglement eller det er annet rettslig grunnlag for å gjøre unntak fra utlysning.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i bystyret:

Andreas Halse på vegne av A, Arne Olav Haabeth på vegne av MDG og Arvid Ellingsen på vegne av SV fremmet følgende endringsforslag - Endringsforslag til setning i innstillingens siste avsnitt - tillegg:

3.

"Dette innebærer blant annet at ledige stillinger skal kunngjøres offentlig med mindre det er gitt unntak i kommunens personalreglement eller det er annet rettslig grunnlag for å gjøre unntak fra utlysning"

Votering:

Finansutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.
A, MDG og Svs endringsforslag ble enstemmig vedtatt

Arkivsak: 22/2080- 2

Sak 374/22 Byrådssak 247/2022 - Oslo kommunes hørings svar til Regional utviklingsplan 2040 Helse Sør-Øst RHF

Bystyrets vedtak:

1.

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Helse Sør-Østs forslag til Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst:

Generelt

Oslo kommune er imot den omfattende endringen av sykehusstrukturen som planlegges. Oslo kommune kan dermed ikke slutte seg til utviklingsplanen som helhet. I den regionale utviklingsplanen for Helse Sør-Øst er hverken risikoen knyttet til de radikale endringene av strukturen ved regionens hovedsykehus eller den sterke motstanden mot planen vektlagt. Byggeprosjektet i Oslo vil påvirke utviklingen i hele regionen og utviklingen fremover. Det er en klar mangel at planen ikke omtaler at dette prosjektet legger føringer på hele regionen og på den planlagte utviklingen i alle sykehusene. Risikoen planene påfører Helse Sør-Øst omtales heller ikke.

Årsakene til motforestillingene mot endringene sykehusstrukturen i Oslo er imidlertid til en viss grad også sammenfallende med momenter som vektlegges i forslaget til utviklingsplan.

- En rekke oppgaver er planlagt overført til Oslo kommune uten at konsekvensene for kommunen er tilstrekkelig utredet. Hvordan kommunen skal håndtere dette er ikke redegjort for. Det følger ikke økonomiske ressurser med overføringene som sees på som innsparinger i helseforetakene. Kommunen får regningen. Det vil også bli svært krevende for kommunen å få tilstrekkelig med helsepersonell til å overta så krevende oppgaver. Et eksempel er fødselsomsorgen. Dette er en oppgave som sykehusene i stor grad har tatt seg av tidligere. På det nye Aker planlegges det med like mange fødsler som på Haukeland sykehus på halvparten

arealet. Det betyr at barselomsorg blir det ikke plass til, så dette må Oslo kommune håndtere ved å ansette jordmødre og barnepleiere.

- Sykehusstrukturen som planlegges gir Oslo for liten kapasitet. I OUS, men også for opptaksområdet til Ahus. Det er naturlig å se Oslo sykehusområde og Ahus sykehusområde under ett i og med at 20 prosent av Oslos befolkning har Ahus som sitt lokalsykehus og fordi Oslos innbyggere tar opp mye kapasitet på Ahus og dessuten koster Ahus mye fordi sykehuset må kjøpe gjestedøgn ved andre sykehus for rundt en milliard i året.
- De høye kostandene til byggene som planlegges i Oslo får også konsekvenser for de andre sykehusområdene som grunnet krevende økonomiske forhold har fått sine kapasitetsøkende prosjekter utsatt til fordel for utbyggingen i Oslo. Gjennomføres sykehusplanene i Oslo vil dette få negative konsekvenser for kapasiteten i hele Helse Sør-Øst.
- Sykehusene planlegger å håndtere plassproblemene med «hjemmesykehus». Hvordan dette skal gjøres i praksis er helt på idéstadiet og hva det forventes at kommunene stiller opp med av tjenester i hjemmesykehusene er ikke redegjort for. Eksempelvis hvem som skal ta seg av hjemmepasientene ved akutte behov kveld, natt, helg.

Deler av planene harmonerer imidlertid godt med flere av kommunens strategiske planer og målsettinger, for eksempel målene om at «innbyggerne skal oppleve sammenhengende og tilgjengelige tjenester. Flere skal kunne bo trygt i eget hjem og leve selvstendige liv. Flere skal oppleve god helse og mestring, innbyggerne skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskapet». Viktige premisser for at både mål og satsingsområder oppnås er et styrket samarbeid og samhandling mellom helse- og omsorgstjenestene i bydeler, etater og spesialisthelsetjenesten som likeverdige partnere. Den regionale utviklingsplanen til Helse Sør-Øst er en del av et planhierarki der de enkelte helseforetakenes utviklingsplaner skal være med som et grunnlag for de regionale planene. De fire RHF-enes planer skal igjen være viktige byggesteiner i den Nasjonale helse- og samhandlingsplanen. Prosessene er viktig, og det er derfor uheldig at de er uoversiktlige for høringsinstansene. Spesielt har måten dette har blitt gjort på vanskeliggjort politisk behandling av planene Oslos 15 bydelsutvalg.

Det er krevende at utkastene til planene på alle de tre nivåene er på høring omtrent samtidig. For eksempel var ikke Utviklingsplan for Oslo Universitetssykehus vedtatt ennå, men høringsutkastet til Helse Sør-Østs utviklingsplan har vært klart helt siden mai. Dermed blir det uklart hvordan planene kan bygge på hverandre.

Når det gjelder helseforetakenes utviklingsplaner er det uheldig at planene er innbyrdes motstridende. Lovisenberg Diakonale sykehus har i sine planer et ønske om å være lokalsykehus for innbyggerne i Sagene bydel, mens OUS i sin plan forutsetter at de har ansvaret for Sagene bydel. Oslo må forholde seg til planene for fire helseforetak. De enkelte helseforetakene har videre operert med så korte høringsfrister at politisk behandling i bydelenes folkevalgte organer har vært vanskelig å få gjennomført. Planene for de fire helseforetakene burde vært samordnet før de kom på høring.

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det betyr at kommunen har ansvaret for innbyggernes «sikkerhetsnett» hva gjelder helse- og omsorgstjenester, også der spesialisthelsetjenesten ikke prioriterer innbyggeren til spesialistbehandling etter prioriteringsforskriften. Det store volumet av helsetjenestene ytes i kommunene og det bør stilles krav til helseforetakene at fremtidige planer skal utvikles sammen med kommunene.

Spesielt for Oslo kommune er at kommunen må samarbeide med fire sykehus, og at behandlingslinjene ikke følger kommunens sektorer for flere spesialisthelsetjenestekområder. Målet om at et lokalsykehus skal behandle hele pasienten er krevende å oppnå i Oslo. I tillegg gir kommunens oppbygging med 15 bydeler og bydelsovergrepene tilbud i etater utfordringer i samhandlingen, for eksempel behandler fastleger og fysioterapeuter innbyggere på tvers av bydeler og sektorer. Overordnet er kommunen bekymret for usikkerheten som ligger i HSØs fremskrivning av behov for sengeplasser, med utgangspunkt i demografi og forutsetninger om endringer med forskyvning av spesialisthelsetjenestebehandling fra sykehussenger til ambulante tilbud, inkludert hjemmesykehus. Kommunen er bekymret for om de nye sykehusene på Gaustad og Aker vil kunne dekke veksten i spesialisthelsetjenestetilbud i Oslo. Det blir derfor viktig å planlegge robuste løsninger som gir rom for styrking av kapasitet dersom fremskrivningene skulle vise seg å ikke holde. Det vises til Oslo kommunes høringsuttalelser til de statlige reguleringsplanene for Gaustad og Aker, vedtatt av bystyret i møte 07.09.2022, sak 249 og 250. I disse anbefaler ikke kommunen reguleringsplanene.

Oslo Universitetssykehus planlegger svært store investeringer – ikke bare knyttet til planene de ønsker å realisere på Aker og Rikshospitalet, men også til Radiumhospitalet, ny storbylegevakt, ny avdeling for sikkerhetspsykiatri i Bærum og til laboratoriefunksjonene som planlegges i Livsvitenskapsbygget. Kostnadene til prosjektene har allerede steget mye. Prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet (etappe 1 og etappe 2) er estimert å koste 50 milliarder. Dette er det største sykehusutbyggingsprosjektet i Norge noensinne. Kostnadssprekk vil føre til størrelsen på byggene må reduseres og at virksomheten når byggene er ferdig må reduseres ytterligere. Redusert kapasitet, som en følge av kutt, vil gi ytterligere belastninger på Oslo kommune og kunne redusere beredskapen ytterligere.

Dersom vi i stedet satser på å utvikle Ullevål og å beholde Rikshospitalet vil omfanget av prosjektet reduseres betraktelig fordi man kan bruke mye mer av eksisterende bygg og følgelig bygge mindre nytt. Å utrede en slik mulighet er på overtid og må komme i gang snarest.

Behovet for å samle regions- og landsfunksjoner har blitt brukt som et argument for ønsket om å bygge på Rikshospitalet. Utredningene så langt har vist at det ikke er mulig å samle disse funksjonene på tomten ved Rikshospitalet. I stedet vil planene føre til en stor splittelse av akutt- og kriseberedskapen. Ullevål har i dag den nasjonale CBRNE-beredskapen samlet. (CBRNE er en fellesbetegnelse som omfatter kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R), nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensiale, som kan forårsake tap av liv og helse, skade miljøet og samfunnet ellers alvorlig, være seg som en følge av krig, terror, naturkatastrofer, høyrisikosmitte eller ulykker.) Denne beredskapen vil, med Helse Sør-Østs

planer for Oslo-sykehusene, bli splittet mellom Aker og Gaustad. Konsekvensene av å splitte denne beredskapen er ikke risikovurdert på samfunnsnivå og fagfolkene i dette miljøet har advart i mange år. Utredningene så langt har vist at det ikke er mulig å få til en hensiktsmessig løsning med disse planene. Oslo kommune har et stort ansvar for innbyggernes sikkerhet ved store katastrofer og må ha helseberedskap.

Sentrale utviklingstrekk

Målsettingen i sykehusenes utviklingsplaner og i kommunens planer om at flere skal bo og behandles hjemme stiller strenge krav til samhandlingen mellom sykehus og kommunens tjenester. Samarbeid og samskaping må styrkes. Samhandling mellom primær- og spesialisthelsetjeneste må detaljeres utover det overordnede fokuset i strategien, ved bl.a. tydeliggjøring av ansvars- og oppgavefordeling mellom kommunen, bydelene og sykehusene.

Samtidig gir demografisk utvikling økende behov for helsepersonellressurser i både kommunen og sykehusene i tiden fremover. Forholdsvis redusert tilgang på kompetent helsepersonell som følge av nedadgående aldersbæreevne gjør det krevende å sikre tilstrekkelig bemanning til å dekke fremtidens behov for helse- og omsorgstjenester. Dette får betydning for samhandlingen, i fellesskap må kommunen og sykehusene enes om på hvilket nivå tjenestene skal gis slik at helsepersonellressursene brukes mest effektivt for innbyggeren, der det gir størst helseeffekt og der ressursbruken også følger behov for å tilby tjenester til de innbyggerne som trenger det mest.

Det er helt avgjørende at oppgaveoverføring og -glidning er kunnskapsbasert og til nytte for pasientene, spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten inkludert faggruppene som helhet. De ansatte er den viktigste ressursen i helsetjenestene og tilrettelagte arbeidsplasser med godt arbeidsmiljø er avgjørende for rekrutteringen og for å beholde kompetente medarbeidere og ledere. Ved å introdusere nye yrkesgrupper med ansvar for logistikk, administrative oppgaver og andre oppgaver som helsepersonell opplever som «tidstyver» kan helsepersonell i større grad benytte sin arbeidstid på pasientrettet arbeid. Mer tid til pasientrettet arbeid gjennom oppgaveoverføring til støttepersonell er et godt tiltak for å fremme fagkompetanse og kvalitet i tjenesten. For å få til god og fungerende samhandling er det nødvendig å dele data og informasjon mellom foretakene og mellom kommunen og foretakene. Behovet er rask, enkel og sikker tilgang til alle nødvendige data. For noen behov kreves at data deles mellom virksomhetene (raskt), men ikke nødvendigvis i sanntid, mens for andre tilfeller kreves det at man har tilgang til data (som ligger hos andre). Dette er grunnleggende for å lykkes med nye arbeidsmåter. All deling av data må skje innenfor de rammene som gis av personvernregelverket og helselovgivningen. Fordelingen av helsetjenester og helsepersonell må ta hensyn til at det er en stor sosial og geografisk ulikhet i helse og helsetjenestetilgang i en by som Oslo. Helsetjenestene kan redusere sosiale ulikheter i helse ved å prioritere de som trenger det mest. Helse og levekår henger nøye sammen, og det er flere områder i Oslo med noen av de mest uttalte levekårsutfordringene i Norge. HSØs regionale utviklingsplan bør i stor grad ha et

samhandlingsperspektiv. Den største andelen av helsetjenestene ligger i kommunene og det bør stilles krav til helseforetakene at fremtidige planer skal utvikles sammen med kommunene.

Utviklingsplanen skal være utgangspunkt for mer konkrete handlingsplaner, og kommunen ser frem til involvering og til å bidra til utarbeidelse av handlingsplanene der det er relevant. Regional utviklingsplan påpeker viktigheten av helsefelleskapene og samarbeid rundt de innbyggerne som trenger det mest. Det etterlyses en mer konkret beskrivelse av Helse Sør-Østs rolle i arbeidet med helsefelleskap og i arbeid med felles planer innenfor de prioriterte målgruppene. Det etterspørres en sterkere styring fra helseforetakene over prioritering av pasientene hos avtalespesialistene.

Forrige regionale utviklingsplan for avtalespesialistområdet i Helse Sør-Øst er fra 2018. Spesielt etterlyses en plan for turnover og inntak av nye pasienter hos avtalepsykiatere og -psykologer da det er et stort behov for psykisk helsehjelp i samfunnet. Erfaringer fra regionalt prosjekt for innføring av felles henvisningsmottak i psykisk helsevern for voksne med hensikten å koordinere arbeidet mellom helseforetakene og avtalespesialistene i regionen er av stor interesse.

Avtalespesialistområdet bør omtales i den regionale utviklingsplanen, ikke minst på bakgrunn av fremskrevet kapasitetsbehov med forskyvning av spesialisthelsetjenestebehandling fra sykehussenger til ambulante tilbud.

Med digitalisering og ny teknologi vil behandling i hjemmet påvirke kommunehelsetjenestens ansvar og oppgaveportefølje. Oppfølgingsansvar og håndtering av akutt situasjoner vil raskt kunne overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Fastlegetjenesten er allerede en presset tjeneste og har ikke kapasitet til å fungere som en forlenget arm for spesialisthelsetjenesten. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten er også en presset tjeneste og er ikke rustet til å håndtere oppgaveoverføringer fra spesialisthelsetjenesten med dagens ressursituasjon. Det er derfor nødvendig at kommunen er med som en likeverdig part fra drøftingsstadiet og dermed reell mulighet for medvirkning via helsefelleskapene. Oslo kommune mener utfordringer knyttet til hjemmesykehus bør utdypes i planen da grenseoppgang og arbeidsfordeling vil ha stor betydning for kommunene.

Det vises til behovet for å tenke forebygging; «Morgendagens kapasitetsutfordringer løses ikke innenfor sykehusenes vegger alene. Spesialisthelsetjenesten må ta en mer aktiv rolle også i forebyggende helsearbeid. Det er ikke lenger riktig å hevde at forebygging er en oppgave for andre deler av helsetjenesten. Spesialisthelsetjenestene har særlig ansvar for videre forebygging der sykdom allerede har oppstått, men vi må også bruke vår kunnskap til primær forebygging.» Det er viktig at kommunene også inviteres inn i dette arbeidet for å styrke etablering av riktige tilbud på riktig nivå og at disse er supplerer hverandre, og det er nødvendig å sikre gode insentiver for å rette fokus på forebyggende helsearbeid i spesialisthelsetjenesten slik at det blir lønnsomt å forebygge sykdom.

Oslo kommune støtter at styrket helsekompetanse hos pasienter og pårørende er lansert som et nytt satsingsområde i utviklingsplanen. Pasient- og pårørendeopplæring er viktig for å øke

kunnskapen om egen helsetilstand, og det er nødvendig med likeverdige opplæringstilbud i hele helseregionen. Det er viktig at gode retningslinjer blir etablert og at det sikres ledelsesforankring og praktisk gjennomføring. Gjennom økt helsekompetanse og pasient- og pårørendeopplæring vil spesialisthelsetjenesten kunne bidra med å avlaste primærhelsetjenesten. Å styrke pasienters og pårørendes helsekompetanse og involvering må ta utgangspunkt i hva som er viktig for pasienten. Dette blir spesielt viktig når sykehuset skal bli utadventd med hjemmet som en fjerde behandlingsarena inkludert hjemmesykehus.

Kvalitetsforbedring gjennom innhenting av data, systematisk arbeid med fagfolk og lederstøtte (ledelsesforankring) støttes som viktige elementer for å avdekke variasjon i tilbud, kvalitet og forbruk av helsetjenester. Samtidig er det nødvendig å ta høyde for demografi og andre forhold som har innvirkning på variasjonen. Kvalitetsregistre bør gjøres tilgjengelig mellom nivåene i helsetjenesten slik at primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten har tilstrekkelig innsikt i ovennevnte data.

Arbeidsmåter

Teamkompetanse må inkluderes i digital kompetanse. Økt bruk av digitale løsninger vil i større grad kreve at helsetjenestene jobber i team. Respekt for brukere, pasienter og pårørende må være en selvfølge, med god kjennskap til bl.a. kultur og helse, økende andel av innvandrere i (hele) befolkningen, og ikke bare i Oslo. Grunnleggende for reelt samarbeid om helhetlige pasientforløp og teamarbeid er gjensidig respekt for andre profesjoners og sektors bidrag. Dette må gjennomsyre organisasjoner og virksomheter på alle nivåer for å lykkes.

HSØ vil i planperioden prioritere å samarbeide tettere med andre aktører om både forskning og innovasjon. Helsehusene og langtidssykehjemmene bør også innbefattes i målbildene og kommunehelsetjenesten inkluderes i forskning og innovasjon for bedre helsetjeneste. Et kjent risikoområde er overgangene mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten.

Digitalisering

Utviklingsplanens overordnede beskrivelse og mål for digitalisering støttes, for eksempel «legge til rette for samarbeid med flere aktører som tilbyr løsninger og funksjonalitet som kan fungere sammen med regionens løsninger». Beskrivelse av utfordringsbildet tar utgangspunkt i sentrale publikasjoner som Stortingsmeldinger, NOU-er, SSB data mv. og erkjenner også utfordringer utenfor HSØ, bl.a. «kapasitetsutfordringene knyttet til en aldrende befolkning vil treffe kommunehelsetjenesten i størst grad».

Planen har lang horisont mot 2040, men oppleves å ha et kortsiktig fokus da den hovedsakelig tar utgangspunkt i dagens utfordringer og pågående initiativer, og ser noen år fremover. Planen trekker ikke opp de større linjene i digital utvikling, bl.a. er internasjonal utvikling knapt nevnt.

Utviklingsplanen kan virke lite ambisiøs, med bruk av uforpliktende beskrivelser som «kan føre til», «mulig» osv. Det kan virke som om planen har lagt til grunn at dagens situasjon og organisering skal bestå og at det kun skal gjøres forbedring av dagens etablerte teknologi. Ny teknologi som forbrukerteknologi er ikke tatt opp i strategien i tilstrekkelig grad. Det er flere muligheter ved å jobbe mer virtuelt som i liten grad er vurdert, og særlig i samarbeid med virksomheter utenfor egen organisasjon. Områder som automatisering av oppgaver er i liten grad omhandlet. Dette svarer ikke til de store utfordringene rundt digital samhandling vi ser i dag, der det er lavere tempo enn forventet og nødvendig.

Avsnittet "Sentralisere, desentralisere eller pasientsentrere" går langt i å konkludere at løsningen alltid er å desentralisere; "Det er samtidig viktig at det hele tiden søkes etter nye områder som lar seg desentralisere". Hovedmålet må være løsninger som er mest effektivt i behandlingen.

Helsekompetanse og digital kompetanse

I takt med økt digitalisering i helsetjenestene er behovet for økt "digital helsekompetanse" sentralt og en forutsetning for nødvendige gevinster, og for at digitalisering skal kunne brukes som virkemiddel for å "effektivisere" og gi økt kvalitet og nytte for innbyggerne. Økt (digital) helsekompetanse bør sees på fra et innbyggerperspektiv - på tvers av forvaltningsnivåene, slik at innbyggerne kan benytte helsekompetanse i møte med hele helsevesenet. Digitalt utenforskap må unngås med effektive digitale læringsressurser, men det vil i lang tid fremover være deler av målgruppene som mangler digital kompetanse og tilgjengelighet. Det trengs tilpassede læringsressurser med språk og kulturkompetanse for å forstå pasient- og pårørendes ståsted og tilpasse informasjon og tjenesteutøvelse deretter.

Det er viktig at også brukere, pasienter og pårørende kan øke sin helsekompetanse. Et klart språk fra helsetjenestene er viktig. Det er fremdeles stor bruk av fagterminologi som kan virke ekskluderende for pasient og pårørende. Det bør i større grad brukes tjenstedesign som metode i utarbeidelsen av kommunikasjonsverktøy og informasjon rettet mot befolkningen. Det er også et mål å redusere tiden som personalet bruker til administrative oppgaver til fordel for mer direkte pasient kontakt. Bedre tid til aktiv pasientbehandling og da bedre tid til dialog og mulighet til å stille og besvare spørsmål vil også ha en positiv innvirkning på helsekompetansen blant befolkningen som igjen vil gi gode forutsetninger for økt grad av samvalg i behandling.

Innvandrere blir trukket frem som fokusgruppe og det er viktig at de også får høyere helsekompetanse. På dette området har pandemien gitt oss viktige erfaringer. Ansatte i spesialist- og kommunehelsetjenestene må ha tilstrekkelig kompetanse om kultur og helse for å tilpasse informasjonen til minoritetsgrupper. Det kan vises til Samhandlingsreformen hvor det står «Prinsippene for behandling kan være de samme, men jo mindre en helsearbeider kan ta for gitt når det gjelder sykdomsforståelse og forkunnskaper, jo større krav stilles til språk, kommunikasjonsferdigheter og tid. Avhengig av hvor folk kommer fra i verden, kan brukerne fortolke sin helsetilstand og symptomer på ulike måter» (Helse- og omsorgsdepartementet

2009:121). I dette arbeidet kan utdanningsinstitusjoner og andre med kunnskap om status og behov, som f.eks. IMDI, inviteres i utarbeidelsen til tiltak i handlingsplanen, og øke det kulturelle mangfoldet i ressursbeholdningen på alle nivåer – også blant leger, fysioterapeuter, ernæringsfysiologer mv.

Det er mange utfordringer innenfor digital samhandling, og situasjonen preges av langsom utvikling av digitalisering. Det er mange piloter (initiativ) og lite som er skalert ut i hele regionen. Særlig innen styring og organisatorisk utvikling medfører virksomhetenes ulike tolkning av lov og forskrift lange og arbeidskrevende prosesser. Begrenset utviklingskapasitet gjør at man bør se på forholdet mellom utvikling i egen regi eller kjøp av løsninger fra markedet, og hvordan man tilrettelegger for innovasjon gjennom anskaffelser og kontraktstrategi.

Utviklingsplanen legger til grunn at vedtatte nasjonale løsninger skal benyttes og tas i bruk, jf. "Målet er at dokumentdeling fra våre helseforetak skal være på plass i løpet av 2022."

Deling av data (helsesdata) er lite omtalt. Tilgang til helsedata på tvers av virksomheter og nivåer er viktig for å drive kvalitetsforbedring og utvikle tjenester for innbygger hvor innbygger er i sentrum - og ikke den enkelte løsning eller virksomhet. Fokus virker å være helsepersonell i spesialisthelsetjenesten, men utviklingsplanen bør sette innbygger i sentrum - uavhengig av forvaltningsnivå.

Personvern er behandlet i planen, men kunne med fordel detaljeres ytterligere. For å få til god og fungerende samhandling mellom aktørene på tvers av virksomheter der også pasienten er involvert, er det nødvendig å dele informasjon og helsedata. Dette er avgjørende for at helsepersonell skal kunne gi riktig pasientbehandling og pasienten være informert om og involvert i egen helse. Det er stort behov for datadeling på tvers av virksomheter og nivåer i hele helse- og omsorgssektoren. Det bør tydeliggjøres at personvern og pasientsikkerhet ikke er motsetninger, men utfyller hverandre. Personvern må ivaretas i all utvikling av nye tjenester og ved deling av informasjon og data.

Eierskap til data er et viktig tema som bør diskuteres ved datadeling. Hvem som eier dataene er et større samfunns spørsmål som ikke er endelig landet, men som vil kreve en grundigere vurdering, bredere involvering og et lenger løp enn planen gir rom for. Eierskap til data er heller ikke et spørsmål som kan avklares isolert i helse- og omsorgssektoren, men må sees i en større samfunnsammenheng. Det er ikke nødvendigvis et naturlig utgangspunkt at pasienten selv «eier» dataene som sådan da helselovgivningen pålegger helsepersonell flere plikter som tilsier at eierskap ikke ligger hos pasienten i tradisjonell forstand. Et eksempel på dette er helsepersonells dokumentasjonsplikt som medfører at pasienten som hovedregel ikke har rett til retting og sletting av egne personopplysninger i journal.

Behov for regelverksutvikling

Det at innbyggerne skal oppleve sammenhengende og tilgjengelige tjenester forutsetter datadeling. Her er det snakk om et behov for å dele store mengder av personopplysninger på

tvers av virksomheter og nivåer i helse- og omsorgssektoren. Helselovgivningen setter snevre rammer for hva som lovlig kan deles, og i mange tilfeller vil det kreve regelverksutvikling for at datadeling skal kunne skje selv om behovet for datadeling er legitimt og godt begrunnet.

Sammenhengende og tilgjengelige tjenester vil kreve integrasjoner mellom tjenester og løsninger samt til felles løsninger. Noen problemer løses kanskje best med felles løsninger, som ikke er på plass i dag og som i tillegg vil kreve regelverksutvikling.

Behovet for regelverksutvikling for å muliggjøre datadeling er omfattende og bør tydeliggjøres i planen. Oslo kommune anbefaler at HSØ tar en proaktiv rolle for å utforske mulighetsrommet for datadeling i helse- og omsorgssektoren innenfor dagens regelverk, og for å fremme behovet for regelverksutvikling der dette er til hinder for deling av pasientopplysninger.

Habilitering og rehabilitering

Habilitering og rehabilitering er sentrale i helhetlige pasientforløp med overganger mellom spesialisthelsetjeneste og kommune. Kommunens ansvar for habilitering og rehabilitering er tydelig, og roller og oppgaver knyttet til koordinator, barnekoordinator og koordinerende enhet må utvikles og profesjonaliseres for å være gode verktøy for økt samhandling. Det er positivt at det skal utarbeides en egen fagplan innen fysikalsk medisin og rehabilitering. Det er viktig at planen utarbeides sammen med kommunehelsetjenesten, og slik sikrer at feltet utvikler seg helhetlig og sammenhengende i tråd med brukernes behov. Dagnes oppfølging av personer med behov for rehabilitering er i dag fragmentert, og består av ulik kvalitet og kompetanse. Klare rammer og oppgavebeskrivelser mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten vil medvirke til forbedring av rehabiliteringstjenestene, og slik bidra til prioritering til riktig hjelp til riktig tid. Oslo kommunes rehabiliteringstjenester skal være likeverdige, helhetlige, sammenhengende og av god kvalitet til byens innbyggere. Bruk av kompetanse og nye verktøy skal komme befolkningen til gode og god involvering skal gi treffsikre og bærekraftige tjenester. Ved å rette mer oppmerksomhet til forebyggende og helsefremmende arbeid, kan innbyggere settes i stand til å mestre en hverdag med funksjonsnedsettelse, i størst mulig grad i eget hjem. Brukermedvirkning, tverrfaglig og tverrsektorielt arbeid er essensielt, og rehabiliteringsinnsats må være målrettet, og tjenestene virkningsfulle.

Utover avsnittene om Helsefelleskapet er behovet for samarbeid med kommunene nevnt innledningsvis på side 6 «Det har i lang tid vært fokus på samhandling og gode overganger. Brukerutvalget ser at det fortsatt er mye å gå på for å få dette til. Vi har store forventninger til at samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene i helsefelleskapene skal lykkes med dette» og avslutningsvis i fra plan til gjennomføring (s. 63) «Og til sist må helseforetak, sykehus og kommuner arbeide sammen, ikke med tanke på ensidige oppgaveoverføringer, men om løsninger som gir fleksibel oppfølging av våre felles pasienter». Utviklingsplanen må tydeliggjøre at helseforetakene ikke skal kunne løse oppgavene alene, men er avhengig av samspill med kommunen og andre aktører for å utvikle sine tjenester.

Budskapet om behov for bedre helsekunnskap, større medbestemmelse eller samvalg, og inkludering av pårørende er viktig. Kommunen kan vi vise til Oslostandarden for pårørendesamarbeid. Bedre helsekunnskap, involvering og samvalg er avhengig av samspill med kommunehelsetjenesten hvor mye av forebygging, rehabilitering og vedlikeholdstjenester ytes. Valg av tilbud/behandling i spesialisthelsetjenesten vil påvirke oppfølging i kommunehelsetjenesten. Det er fokus på kommunikasjon og informasjon, og fokus på språk og kultur, og fokus på samisk. Norsk tegnspråk inngår også i den nye språkloven og kan løftes frem i utviklingsplanen. Ny teknologi og digitalisering er en nødvendighet for fremtidige bærekraftige tjenester der manglende evne til å bruke digitale løsninger ikke bare gjelder eldre. Andelen ikke-digitale eldre vil være betydelig lavere om 15-20 år, men mennesker med funksjonsnedsettelse utgjør 15-20% av befolkningen og flere trenger tilpassede løsninger for å kunne ta til seg informasjon. Begrepene universell utforming og tilgjengelighet er fraværende i utviklingsplanen.

Det påpekes at habiliteringsområdet trenger et skikkelig løft og at «tilbakemelding fra brukerne er at disse tjenestene er fragmenterte og dårlig koordinert - særlig i overgangen mellom primær- og spesialisthelsetjenesten». Her er også samhandlingskompetanse og gode samhandlingsavtaler vesentlig. Det bør i utviklingsplanen spesifiseres hva som er helseforetakenes ansvar og hvordan det kan jobbes videre for mindre fragmenterte og bedre koordinerte tjenester. Bruk av tjenestedesign og design-think metodikk blir nevnt i utviklingen av teknologi, men er også godt egnet for utvikling av samhandling mellom forskjellige aktører. Personer med kroniske sykdommer og personer med medfødt eller ervervet hjerneskade og utviklingshemming er avhengig av et godt samspill mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten for koordinerte tjenester. Koordinerende enhet er ikke nevnt i hele planen og bør absolutt synliggjøres i Figur 5 Det utadvendte sykehuset (s. 26).

Koordinerende enhet skal bidra til å sikre helhetlige og koordinerte tilbud til pasienter og brukere med behov for tjenester fra flere fagområder, nivåer og sektorer. Enhetenes overordnede ansvar for individuell plan og koordinator er sentralt. Ansvaret omfatter alle pasient- og brukergrupper med behov for langvarige og koordinerte tjenester, og er ikke avgrenset til rehabilitering og rehabilitering. Enhetene skal være pådrivere for at tjenesteyterne i fellesskap kan lykkes i å sette pasient og brukers helhetlige behov i sentrum for tjenesteytingen. Det vises til Riksrevisjonens rapport fra 2021 som peker på at det er store forskjeller og utilstrekkelig kapasitet i helseforetakenes habiliteringstilbud til barn, og at foreldrene selv må gjøre mye for å få den hjelpen de har behov for. Videre at det skal utarbeides en fagplan for habilitering av barn, unge og voksne og at samarbeid med kommunene er et av sentrale innsatsområder. Dette er veldig bra, men viktige aktører som koordinerende enhet og barnekoordinator i kommunene og samarbeidet med disse bør fremheves i utviklingsplanen. Barnekoordinator er en viktig endring i velferdstjenestelovgivningen fra 01.08.2022 og vil være en viktig aktør for å avlaste foreldre fra koordineringsoppgaver og være en ressurs på andre områder i behandlingsforløp.

Psykisk helse - barn og unge

Fokuset på samhandling med kommunale tjenesteytere som en forutsetning for et vellykket

pasientforløp for barn og unge er særskilt viktig. Samarbeid mellom tjenester i kommunen og spesialisthelsetjenesten er sentralt for å nå mål om sammenhengende og koordinerte tjenester. Det er positivt at utviklingsplanen tar for seg digital innovasjon og tilrettelegging for i større grad å sikre barn og unge tilgang på helsetjenester der de er. Tidlig informasjon til barn og unge, opplæring i å ivareta egen psykisk helse, kunnskap om hvor det er hjelp å få og hvordan man ber om hjelp, er grunnleggende for å sikre at barn og unge får rett hjelp til rett tid. Slik kan spesialisthelsetjenesten bidra også på feltet forebygging.

Koronakommisjonens rapport nr. 2 peker på den tunge smitte- og tiltaksbyrden som innbyggerne i de levekårsutsatte bydelene i Oslo har måttet tåle, og at det særlig har rammet barn og unge, og unge voksne.

Flere bydeler melder bekymring for den økende forekomsten av psykisk uhelse hos barn og unge, særlig økning av spiseforstyrrelser, og beskriver manglende kapasitet i spesialisthelsetjenesten og et mangelfullt behandlingstilbud i helse- og omsorgstjenesten som en utfordring. Oslo kommune understreker behovet for at Helse Sør-Øst sikrer tilstrekkelig kapasitet i spesialisthelsetjenestene for å kunne håndtere disse komplekse forholdene i samarbeid med bydelens tjenester.

Den psykiske helsetilstanden i befolkningen i enkeltbydeler ble forverret under pandemien. I levekårsutsatte deler av Oslo, rapporterer en høy andel av innbyggerne nedstemthet, bekymring, engstelse og en følelse av håpløshet med hensyn til fremtiden, og angst eller depresjonsliknende symptomer. Det var en særlig høy andel blant unge voksne og personer med innvandrerbakgrunn. Nivået av psykisk uhelse i enkelte bydeler er bekymringsverdig og bekreftes i Folkehelseinstituttets folkehelseprofiler. Bydelene melder om stor pågang på lavterskel psykisk helsetilbud, som «Rask psykisk helsehjelp», og ventelistene er fortsatt lange på tross av oppbemannet tilbud.

Psykisk helse og rus

Planen beskriver innhold og innretningen for behandlingstilbudet til pasienter med samtidig rus- og psykisk lidelse. Det legges blant annet opp til en noe høyere døgnkapasitet, mer vekt på ambulante og arenafleksible tjenester, større vekt på helse og arbeid/funksjonsnivå fremfor diagnoser, samt en ytterligere styrking av brukermedvirkningen i forskningsinnretningen til helseforetaket. Disse endringene vurderes å være både hensiktsmessige og i tråd med Oslo kommunes egne føringer på rus- og psykisk helsefeltet. Det er positivt at brukerrepresentanter trekkes med i all (relevant) forskning innen området. Det er også behov for at kommunene aktivt og planmessig involveres i helseforetakets forskning, så langt som mulig, og i relevante forskningsprosjekter. Oslo kommune registrerer fremskrivningen som gir en reduksjon i liggedøgn innen tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser (TSB) på 10 %. Samtidig fremkommer det at ambulante og oppsøkende behandlingstilbud skal styrkes. Oslo kommune er

av den oppfatning at endrings- og mestringsarbeid ved rusproblemer også kan skje på hverdagslivets arenaer.

Kapasitet og fremskrivning

Her vil vi kommentere når det gjelder endringfaktoren «samarbeid om de som trenger det mest». Dette er et såkalt dempende tiltak for helseforetakene som skal redusere bruken av spesialisthelsetjenester – det er dermed et nytt begrep for samhandling. Effekten av dette er planlagt å være 15 prosent for sykehusene. Og gevinstene er beskrevet fra RHF-ets ståsted, ikke fra kommunenes. 15 prosent reduksjon betyr naturlig nok enten reduksjon av kvalitet for pasientene eller økte kostnader for kommunene.

Bystyret mener at 15 prosent overføring av ansvar og oppgaver til kommunene er helt urealistisk. Kommunene har ikke ressurser til å håndtere dette. Dimensjoneringen av nye sykehusbygg og kapasiteten i sykehusene ellers kan ikke baseres på dette. Slik vi har oppfattet det kommer planene om hjemmesykehus på toppen av dette.

Hjemmesykehus kommer i tillegg til denne oppgaveoverføringen. I hjemmesykehus skal det fortsatt være spesialisthelsetjenestene som har behandlingsansvaret. I OUS snakkes det om at målet er at 30 prosent av pasientbehandlingen i 2031 skal foregå i hjemmesykehus. De sier at: «Hjemmesykehuset skal bli vår største avdeling.»

Hvis man planlegger og dimensjonerer med 15 prosent av pasientene overført til kommunene og 30 prosent av pasientene på hjemmesykehus, er dette så radikale grep at disse planene bør løftes opp til bred debatt og vedtak i Stortinget. De innebærer en storstilt nedbygging av den offentlig finansierte spesialisthelsetjenesten i Norge. Spørsmålet er om de regionale helseforetakene skal kunne vedta noe så overgripende uten debatt og demokratiske vedtak i Stortinget.

Sammendrag:

Helse Sør-Øst har invitert Oslo kommune til å avgi høringsinnspill til ny Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst RHF (HSØ). Planen har to tidsperspektiv, den langsiktige utviklingen i HSØ fram mot 2040 og et kortere fireårs perspektiv.

Overordnet er bystyret bekymret for usikkerheten som ligger i HSØs fremskrivning av behov for sengeplasser, med utgangspunkt i demografisk utvikling og forutsetninger om forskyvning av spesialisthelsetjenestebehandling fra sykehussenger til ambulante tilbud, inkludert hjemmesykehus. Tilsvarende er det lite avklart hva slike endringer i spesialisthelsetjenestetilbudet vil bety for behovet for og dimensjonering av kommunale helse- og omsorgstjenester. Viktig premisse for at både mål og delmål innen satsingsområdene skal nås er at samarbeid og samhandling mellom kommunens helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten styrkes, med likeverd mellom aktørene. Fra tjenestene i bydelene

formidles bekymring for økt forekomst av psykiske symptomer og økt antall henvisninger til spesialisthelsetjenesten for psykisk lidelse.

Med digitalisering og ny teknologi vil behandling i hjemmet påvirke kommunehelsetjenestens ansvar og oppgaveportefølje. Tilgang til helsedata på tvers av virksomheter og nivåer er viktig for å drive kvalitetsforbedring og utvikle tjenester for innbygger der innbygger er mer i sentrum enn den enkelte løsning eller virksomhet.

Personvern er behandlet i planen, men kunne med fordel detaljeres ytterligere. For å få til god og fungerende samhandling mellom aktørene på tvers av virksomheter der også pasienten er involvert, er det nødvendig å dele informasjon og helsedata. Dette er avgjørende for at helsepersonell skal kunne gi riktig pasientbehandling og for at pasienten skal være informert om og involvert i egen helse. Det er stort behov for datadeling på tvers av virksomheter og nivåer i hele helse- og omsorgssektoren. Det bør tydeliggjøres at personvern og pasientsikkerhet ikke er motsetninger, men utfyller hverandre. All utvikling av nye tjenester og deling av informasjon og data må skje innen de rammene som gis av personvernregelverket og helselovgivningen. I mange tilfeller vil datadeling innenfor helse- og omsorgssektoren kreve regelverksutvikling. Behovet for regelverksutvikling for å muliggjøre datadeling er omfattende og bør tydeliggjøres i planen. Bystyret anbefaler at HSØ tar en proaktiv rolle for å utforske mulighetsrommet for datadeling i helse og omsorgssektoren innenfor dagens regelverk, og for å fremme behovet for regelverksendringer der disse er til hinder for deling av pasientopplysninger.

Forholdsvist redusert tilgang på kompetent helsepersonell som følge av nedadgående aldersbæreevne gjør det krevende å sikre tilstrekkelig bemanning til å dekke fremtidens behov for helse- og omsorgstjenester. Dette får betydning for samhandlingen, i fellesskap må kommunen og sykehusene enes om på hvilket nivå tjenestene skal gis slik at helsepersonellressursene brukes mest effektivt for innbyggeren, der det gir størst helseeffekt og der ressursbruken også følger tilbudet til de innbyggerne som trenger det mest.

Derfor støtter ikke Oslo kommune:

- Å legge ned Ullevål til fordel for å samle og bygge ut på Rikshospitalet og Aker
- Hjemmesykehus i det omfang som planlegges
- Overføring av 15 prosent av oppgavene fra sykehusene til kommunene gjennom tiltaket "Samarbeid om de som trenger det mest"/Integrerte tjenester.

2.

Bystyret er bekymret for usikkerheten som ligger i HSØs fremskrivning av behov for sengeplasser, med utgangspunkt i demografisk utvikling og forutsetninger om forskyvning av spesialisthelsetjenestebehandling fra sykehussenger til ambulante tilbud, inkludert hjemmesykehus. Tilsvarende er det lite avklart hva slike endringer i spesialisthelsetjenestetilbudet vil bety for behovet for og dimensjonering av kommunale helse-

og omsorgstjenester. Når det gjelder ambulante tilbud og hjemmesykehus, vil bystyret bemerke at hele 47 % av husholdningene i Oslo er enpersonshusholdninger, 41 % av dem over 67 år bor alene, mens 54 % over 80 år bor alene. Samtidig vil små leiligheter, trangboddhet og gårder uten heis gjøre boligen mindre egnet både for ambulante tilbud og som hjemmesykehus.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i helse- og sosialutvalget

Jon Reidar Øyan og Henrik Dahl Jacobsen på vegne av A fremmet følgende endringsforslag til innstillingens punkt 1:

5.

Utviklingsplanens hovedmål og satsingsområder harmonerer godt med flere av kommunens strategiske planer og målsettinger, for eksempel målene om at «innbyggerne skal oppleve sammenhengende og tilgjengelige tjenester. Flere skal kunne bo trygt i eget hjem og leve selvstendige liv. Flere skal oppleve god helse og mestring, innbyggerne skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskapet». Viktige premisser for at både mål og satsingsområder oppnås er et styrket samarbeid og samhandling mellom helse- og omsorgstjenestene i bydeler, etater og spesialisthelsetjenesten som likeverdige partnere.

Med Helse sørøst sine planer for Oslo, med full avvikling av Ullevål sykehus og å fjerne det verdifulle fagmiljøet innenfor psykiatri og rus på Gaustad, tror Oslo kommune det vil bli vanskelig å oppfylle utviklingsplanens fire hovedmål.

Oslo har vokst med 200000 innbyggere de siste 20 åra og prognosene viser fortsatt stabil vekst. De neste 20 åra vil antall over 80 år doble seg. Likevel er sykehusstilbudet i Oslo innrettet for en langt mindre og langt friskere befolkning enn vi faktisk har.

Oslo kommune er sterkt bekymret for at Helse Sørøst undervurderer kapasitetsbehovet, spesielt for lokalsykehus i Oslo sykehusområde. Det medfører stor risiko for kommunen og innbyggerne både når det gjelder kapasitet og kostnader.

Helse Sør-Øst (HSØ) har stått bak utbyggingen av flere sykehus i østlandsområdet, som allerede ved åpningen viste seg å være for små for nedslagsområdets behov og som har hatt en uhensiktsmessig utforming i forhold til effektiv drift.

Oslo kommune vil nok engang understreke viktigheten av at Oslo trenger Aker sykehus, Rikshospitalet på Gaustad og Ullevål sykehus. Når Aker står ferdig må alle bydelene i Groruddalen få Aker som sitt lokalsykehus. Det skal fortsatt være drift ved Ullevål sykehus og sykehuset må videreutvikles som en del av den framtidige sykehusstrukturen i Oslo. Rikshospitalet skal være et spesialsykehus for hele landet. Gaustad må også fortsette som psykiatrisk institusjon. Fagmiljøet innen akuttmedisin og traumebehandling som i dag har

ansvaret for tunge, nasjonale oppgaver på sitt felt, bør videreføres som samlet fagmiljø og ikke splittes opp på flere sykehus.

En rekke oppgaver er planlagt overført til Oslo kommune uten at konsekvensene er tilstrekkelig utredet. Sykehusene har for eksempel uttalt at hjemmesykehus ikke skal belaste kommunen økonomisk. Det gjenstår å utrede og avklare følger. Oslo kommune legger til grunn at kommunen blir kompensert for alle merutgifter ved overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunen.

Votering:

Byrådets innstilling ble forkastet mot 13 stemmer (A).

Helse- og sosialutvalgets innstilling, punkt 3, ble vedtatt mot 28 stemmer (H og A).

Helse- og sosialutvalgets innstilling, punkt 1, ble vedtatt mot 15 stemmer (H).

Arkivsak: 22/1772- 2

Sak 375/22 Byrådssak 209 av 29.09.2022 - Strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune

Bystyrets vedtak:

Bystyret tar *Strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune* til orientering, jf. vedlegg 1.

Bystyret forutsetter at det legges til rette for ryddige avtaleforhold for ekstravakter innen kommunens helse- og omsorgstjenester.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i helse- og sosialutvalget:

Cecilie Lyngby på vegne av FP fremmet følgende tilleggsforslag:

2.

Bystyret ber byrådet om en prøveordning hvor helsearbeidere over 65 år, som skal pensjoneres, får et tilbud om å fortsette sitt arbeid i en redusert stilling om de har helse og lyst til til å fortsette.

Maren Rismyhr på vegne av R fremmet følgende tilleggsforslag:

6.

Bystyret ber byrådet medvirke til at ekstravakter innen kommunens helse- og omsorgstjenester får reelle arbeidsavtaler i tråd med arbeidsmiljølovens § 14-9 (1).

Forslag fremsatt i bystyret:

Hassan Nawaz på vegne av H, Henrik Dahl Jacobsen på vegne av A, Viktor Rakov Gjengaar på vegne av MDG, Marianne Borgen på vegne av SV og Julianne Ferskaug på vegne av V fremmet følgende alternative forslag til punkt 6 fra R:

7.

Bystyret forutsetter at det legges til rette for ryddige avtaleforhold for ekstravakter innen kommunens helse- og omsorgstjenester.

Votering:

Helse- og sosialutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FPs tilleggsforslag, punkt 2, ble forkastet mot 27 stemmer (H, V, F, FP, Sp og KrF).

Rs tilleggsforslag punkt 6 ble forkastet mot 3 stemmer (R).

H, A, MDG, SV, og Vs tilleggsforslag, punkt 7, ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/1306- 12

Sak 376/22 Høring i helse- og sosialutvalget - Midlertidig helikopterlandingsplass på Rikshospitalet

Bystyrets vedtak:

1.

Helse- og sosialutvalget viser til høring om rammetillatelse for midlertidig landingsplass for nye redningshelikoptre på Rikshospitalet. I høringen kom det tydelig fram at Oslo universitetssykehus (OUS) i sin søknad har oppgitt feil antall landinger, og det går heller ikke fram at også ambulanshelikoptre skal benytte den midlertidige plattformen. Utvalget mener det er sterkt kritikkverdigg av OUS å ikke oppgi reelle tall. Utvalget forventer derfor at søknaden trekkes og at OUS leverer en ny søknad med korrekte tall.

Når det gjelder plassering av helikopterplattformen, vil utvalget vise til de sterke advarslene fra blant andre Nyfødtintensivavdelingen ved Rikshospitalet og de potensielle skadevirkningene støy og vibrasjoner i bygget kan ha på særlig prematurfødte barn. Helse- og sosialutvalget forventer at pasientene ikke utsettes for potensielle skader og vil derfor påpeke at en løsning kan være at det såkalte H4-alternativet utredes grundigere. Samtidig mener utvalget at det må sørges for at de nye redningshelikoptrene også kan lande på Ullevål.

2.

Vedtaket oversendes Oslo Universitetssykehus.

Bystyrets behandling:

Votering:

Helse- og sosialutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/1289- 2

Sak 377/22 Byrådssak 154/2022 - Parkeringsnormer for bolig, næring og offentlig tjenesteyting i Oslo kommune

Bystyrets vedtak:

1.

Oslo bystyre vedtar nye veiledende parkeringsnormer for fastsettelse av parkeringsdekning og kvalitetskrav i nye reguleringsplaner, ved nybygg, ombygging og bruksendring, jamfør plan- og bygningsloven § 12-7 punkt 2, 4 og 7 og § 28-7 annet ledd. De nye parkeringsnormene erstatter parkeringsnormer for boliger (vedtatt av bystyret 27.11.2002, sak 457), parkeringsnormer for næring og offentligformål (vedtatt av bystyret 17.03.2004, sak 120) samt midlertidig

praktisering av krav til parkering i plan- og byggesaker (vedtatt av bystyret 21.06.2017, sak 202).

Bruk av parkeringsnormene

Parkeringsnormene skal være veiledende for fastsettelse av kvalitetskrav og parkeringsdekning for bil og sykkel i nye reguleringsplaner, jmfør § 12-7 punkt 2, 4 og 7. Krav til parkeringsdekning gjøres juridisk bindende ved reguleringsplanvedtak. Når det henvises til normene i reguleringsbestemmelsene, gjelder de ved nybygging, tilbygging, påbygging eller bruksendring. Normene vil også få virkning for behandling av byggesaker innenfor alle tidligere vedtatte reguleringsplaner med reguleringsbestemmelser som henviser til «den til enhver tid gjeldende norm» samt for regulerte arealer uten parkeringskrav. Normene gjelder ikke for byggesaker innenfor de reguleringsplanene der det er angitt en spesifikk parkeringsdekning eller det er vist til en norm vedtatt på et bestemt tidspunkt.

Forholdet til eksisterende bygg

Ved påbygg/tilbygg og rehabilitering legges bygningens totale m² BRA til grunn for beregning av maksimum antall bilparkeringsplasser (eksisterende bygningsmasse + påbygg/tilbygg). Dersom antall eksisterende bilparkeringsplasser ligger under beregnet maksimumstall, kan det etableres flere bilparkeringsplasser. Dersom antall eksisterende bilparkeringsplasser overstiger beregnet maksimumstall, kan det ikke etableres flere bilparkeringsplasser. Eksisterende bilparkeringsplasser kan beholdes. Minimumsnorm for sykkelparkering gjelder for påbygg/tilbygg.

Særskilte vurderinger for formål som ikke omfattes av normtall

Det er fastsatt normtall for de mest vanlige formålene. For fastsetting av parkeringsdekning for utbygging til andre formål som for eksempel kulturformål (kino, teater, idrettsanlegg, kirke og andre forsamlingslokaler), skal det imidlertid legges til grunn følgende:

- Om det er mulig å sambruke eksisterende bilparkeringsplasser i nærområdet. Dette kan for eksempel være en mulighet for et idrettsanlegg som bygges ved en skole.
- Antall bilparkeringsplasser skal bidra til redusert bilbruk. Det må vurderes hva som vil være strengt nødvendig for brukere av bygget, inkludert drift av bygget.
- Antall sykkelparkeringsplasser bør ta utgangspunkt i et mål om at 25 % av brukere skal ha mulighet til å parkere sykkel.

Geografiske avgrensninger

Oslo kommunes inndeles i følgende parkeringssoner med ulike krav til parkering:

1. Sentrum

2. Tett by

- a. Tett by-avgrensning
- b. Øvrige utviklingsområder som angitt i den til enhver tid gjeldende kommuneplan
- c. Områder innenfor 500 meter gangavstand fra:
 - T-banestasjoner og togstasjoner utenfor sentrum/tett by-avgrensning-

trikkeholdeplasser angitt som prioriterte stasjonsnære områder i den til enhver tid gjeldende kommuneplan

3. **Åpen by** omfatter byggesonen for øvrig og Marka

Avgrensningene av parkeringssoner gjelder for alle kategorier av bygg og formål/funksjoner. Sone 1 og 2a er vist i vedlagt kart datert 11.05.2021 fra Plan- og bygningsetaten. Vedlagte kart for sone 2b, 2c og 3 er slik de fremgår av gjeldende kommuneplans samfunns- og arealdel.

Normer for bilparkering

For alle formål skal det etableres bilparkering tilrettelagt for forflytningshemmede, uavhengig av om det bygges annen parkering. Minimum antall bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede skal være den høyeste verdien av enten 10 % av alle bilparkeringsplasser eller 2 bilparkeringsplasser pluss 1 bilparkeringsplass per 3 000 m² BRA. Desimaler skal alltid rundes til nærmeste heltall. Krav om bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede gjelder ikke for småhus.

Kategori: per 100 m² BRA, med unntak av småhus	Sentrum	Tett by	Åpen by	Merknad
Store boligbygg	0,5	0,7	0,9	Bygninger med flere enn 4 boenheter
Studentboliger	0	0,3	0,4	
Omsorgsboliger/sykehjem/ Institusjon	0,3	0,5	0,6	
Småhus per boenhet Dersom egen parkering	1	2	2	Omfatter også rekkehus, kjedehus og atriumhus uavhengig av antall hus i rekken. Maksimum 1 parkeringsplass per sekundærbolig.

Småhus per boenhet				Norm for felles parkering
Dersom felles parkering	1	1,5	2	gjelder når det skal etableres felles parkering for minst 2 boenheter.
Kontor	0,1	0,2	0,3	
Handel og service	0,1	0,5	0,7	Omfatter forretning, detaljhandel, kjøpesenter, restaurant, bensinstasjon, gatekjøkken og mosjonslokaler.
Industri og lager	0	0,1	0,2	Omfatter industri, verksted, lager, engros og bilverksted.
Hotell/overnatting	0,1	0,2	0,4	
Undervisning	0	0,1	0,2	Omfatter barnehage, barneskole, ungdomsskole, videregående skole, høyskole og universitet.

Tabell 1: Maksimumsnormer for bil. BRA beregnes etter teknisk forskrift, inkludert felles areal innendørs for boligformål. Parkeringsareal til bil og sykkel tas ikke med i beregningsgrunnet.

Normtallene inkluderer gjesteparkering (til ordinære besøkende, hjemmetjeneste, håndverkere og andre som yter service til bebyggelsen). Det tillates 1 bilparkeringsplass ekstra per byggeprosjekt til gjesteparkering (til benyttelse av hjemmetjenesten og andre som yter service til bebyggelsen), utover normens maksimumsgrense. Det siste gjelder ikke for småhus. Bilparkeringsplasser til drift av virksomheten vil komme i tillegg.

Tilrettelegging for ladbare biler

Parkeringsplasser for ladbare biler er inkludert i normtallene. For alle formål skal minst 50 % av bilparkeringsplassene ha lademulighet for ladbare biler (for eksempel el-bil). Samtlige plasser skal ha tilstrekkelig OV og el-kapasitet (minimum 7,2 kW per plass) og være forberedt for etablering av ladepunkt. Det kan vurderes lavere effekt om det legges til rette for smarte ladesystemer med lastbalansering.

Sambruk av bilparkeringsplasser ved kombinert formål

I reguleringsplaner skal det vurderes sambruk av bilparkeringsplasser gjennom en prosentvis reduksjon av maksimumsnormene. Det største behovet for bilparkeringsplasser til kategoriene kontor og undervisning vil vanligvis være på dagtid. Parkeringsbehovet vil derimot være størst på kveldstid og helg for handel og service. For sambruk mellom disse formålene anbefales det en

reduksjon av maksimumsnormen for handel og service på inntil 20 %. Det samlede antall bilparkeringsplasser skal imidlertid ikke være lavere enn maksimumsantallet for handel og service. Sambruk kan også vurderes mellom kontor/undervisning og andre formål som ikke har egne normtall, for eksempel idrettsanlegg og kulturbygg. Antall samlede plasser må ses mot besøkstopper for de formål som vurderes.

Felles parkeringsanlegg

Det kan ved område- eller detaljregulering settes av areal til felles anlegg for bilparkering som kan dekke behovet for flere bygg/tomter. Reduksjonene på maksimumsnorm skissert ovenfor vil være veiledende for fastsetting av maksimumsgrense. Felles parkeringsanlegg bør plasseres slik at flest mulig brukere av bygningene har kortere vei til sykkelveinettet og nærmest beliggende kollektivholdeplass enn til parkeringsanlegget.

Bildeling i store boligbygg

I alle boligprosjekter over 100 boliger, der det bygges flere bilparkeringsplasser enn minimumskrav for parkering for forflytningshemmede, skal det settes av minimum 1 ordinær bilparkeringsplass til bildeling. Bildelingsordningen bør fortrinnsvis være tilgjengelig for flere brukere enn de som bor der. I felles parkeringsanlegg bør det vurderes opp mot 10 % av bilparkeringsplassene avsatt til bildeling

Normer for sykkelparkering

Minimumsnormer

Kategori	Målenhet	Alle soner (Sentrum, Tett by og Åpen by)	Merknad
Store boligbygg	100 m ² BRA	3	Bygninger med flere enn 4 boenheter
Studentboliger	100 m ² BRA	4	Dog minst 1 per boenhet
Omsorgsboliger/sykehjem/ institusjon	100 m ² BRA	1	
Småhus	per	4	Omfatter også rekkehus, kjedehus

	boenhet		og atriumhus uavhengig av antall hus i rekken
Kontor	100 m ² BRA	2,5	
Handel og service	100 m ² BRA	3	Omfatter forretning, detaljhandel, kjøpesenter, restaurant, bensinstasjon, gatekjøkken og mosjonslokaler. Norm fravikes for plasskrevende varer
Industri og lager	100 m ² BRA	0,5	Omfatter industri, verksted, lager, engros og bilverksted.
Hotell/overnatting	100 m ² BRA	1	
Undervisning	100 m ² BRA	3,5	Omfatter barnehage, barneskole, ungdomsskole, videregående skole, høyskole og universitet.
Kollektiv holdeplass	Per holdeplass	6	Kan fravikes om det ikke er egnede arealer

Tabell 2: Minimumsnormer for sykkel. BRA beregnes etter teknisk forskrift, inkludert felles areal innendørs for boligformål. Parkeringsareal til bil og sykkel tas ikke med i beregningsgrunnlaget.

For undervisningsbygg kan det vurderes lavere dekning dersom kravene kommer i konflikt med krav om og kvalitet på uteareal, dog ikke mindre enn 50 % av normtallet. Dette gjelder hovedsakelig for skoler i tettbefolkede, sentrale områder der flesteparten av elevene bor innenfor gangavstand samt for eksisterende skoler. Krav til sykkelparkeringsplasser bør vurderes særskilt i saker som berører bevaringsverdige bygg. For tog- og T-banestasjoner skal det vurderes egne normtall, beregnet ut fra antall forventede reisende per dag. Stasjonene må sees i sammenheng med området rundt, blant annet når det gjelder tilgang til sykkelparkeringsplasser.

Kvalitetskrav til sykkelparkering

Sykkelparkering skal være lett tilgjengelig, med gode forbindelser til sykkelveinettet og sykkeltilrettelagte gater. Parkeringsplasser som er lagt til uteareal som er offentlig tilgjengelig, skal være opplyst, lokalisert på et synlig sted og nær bygningens inngang. Der minimumsnormen gir en utbygging av minst 10 sykkelparkeringsplasser gjelder følgende:

- Minst 50 % av sykkelparkeringsplassene skal være innvendig i bygg eller ha overbygg med belysning. Individuell bod regnes ikke som sykkelparkering. Arealer/plasser beregnet til

langtidsparkering (for eksempel bolig og arbeidsplasser) bør være låsbare.

- Antall sykkelparkeringsplasser som er store nok til å parkere alle typer sykler (også sykkelvogner og lastesykler) skal være minst lik 15 % av minimumsnormen. Plassene skal være minst 1 meter i bredden og 2,5 meter i lengden. Det kan velges fleksible løsninger, der plassene også kan brukes til 2 ordinære sykler. Summen av ordinære plasser skal være lik eller større enn minimumsnormen.
- Der hvor parkeringsløsningen ikke er på bakkeplan eller i 1. etasje, skal den legges i første parkeringsplan. Det skal sikres adkomst via rampe eller bilheis/spesialheis dimensjonert for sykkelvogner og lastesykler, der to sykler kan møtes.
- Etasjestativer bør være nedtrekkbare.
- For kategorien store boligbygg eller kontorbygg (jamfør tabell 2) skal det settes av arealer til service for sykkel. Dette kan være i form av vaske- og reparasjonsareal for sykkel (med vann og sluk), oppbevaring av ekstrautstyr som verktøy, ekstradeler med mer.
- I kontorbygg bør det være garderobe og vaskested/vaskerom/dusjfasiliteter tilgjengelig.

2.

Setningen: «Parkeringsanlegg bør plasseres slik at flest mulig brukere av bygningene har kortere vei til sykkelveinettet og nærmeste kollektivholdeplass enn til parkeringsanlegget» strykes fra normen

3.

I kvalitetskrav til sykkelparkering strykes: «der to sykler kan møtes».

4.

Den nye parkeringsnormen får ikke virkning for området dekket av småhusplanen (S-4220), før ny småhusplan er vedtatt av bystyret eller bystyret vedtar at denne nye normen skal tre i kraft for denne planen. Gjeldende norm for småhusplanen skal dermed fortsatt være norm vedtatt 27.11.2002.

Byrådet bes sikre at satsene for lading i større grad hensyntar ladekapasitet i takstgruppene og forskjell i strømpris mellom natt og dag. Modellen som brukes inntil videre, og med oppstart så raskt som mulig er ladekapasitet (3,6 eller 7,2 kW) x strømprisprognose x +/- 1,2 (+20 % dagtid, - 20 % nattestid) x 1,15 (15 % risiko- og driftspåslag. Byråden har fullmakt til å justere prisene videre i tråd med bystyrets vedtak 7.12 og 14.12.

Vedtak knyttet til satser for lading m.m.:

1.

Byrådet bes sørge for en løsning med forbruksbasert betaling for strøm til lading på kommunale ladere så raskt som mulig, senest innen utgangen av 2023. Byrådet bes om å komme tilbake til bystyret med en vurdering av om kWt-prising kan innføres i eksisterende system.

2.

Byrådet bes sikre at satsene for lading ikke blir lavere enn prisen for gateparkering for å sikre rotasjon på ladeplassene.

3.

Byrådet bes innen 1. mars sørge for merking av ladeeffekt og brukerveiledning på alle ladepunkter.

4.

Byrådet bes komme tilbake med en oversikt over strømkostnader på ladere, inkludert hvor mange ladepunkter det ikke tas betalt for lading på i dag.

5.

Bystyret ber byrådet kontakte staten for å få en ordning med strømstøtte til ladeplasser i offentlig regi og melde tilbake til bystyret på egnet vis.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i byutviklingsutvalget:

James Stove Lorentzen på vegne av H fremmet følgende endringsforslag:

5.

Geografiske avgrensninger. 2.Tett by. Punkt C strykes

6.

Normer for bilparkering: Minimumsnorm opprettholdes og settes lik byrådets forslag til maksimumsnorm. Antall plasser i kategorien omsorgsboliger/sykehjem/institusjon doubles.

7.

I større prosjekter i sentrum og i større områdereguleringer skal det avtales egne parkeringsbestemmelser

8.

Lademulighet: Alle nye p-plasser tilrettelegges for lading.

9.

Sykkelparkering ved kollektivknutepunkt: Normen differensieres med høyere krav på mye trafikkerte holdeplasser.

10.

Varelevering og service: Den helhetlige parkeringsstrategien skal inneholde en overordnet plan for oppstillingsplasser til varelevering og til servicebiler for å sikre gode og effektive tjenester.

Sofia Rana på vegne av R fremmet følgende endringsforslag:

12.

Geografiske avgrensninger

Tett by C endres fra:

c. Områder innenfor 500 meter gangavstand fra: - T-banestasjoner og togstasjoner utenfor sentrum/tett by-avgrensning- trikkeholdeplasser angitt som prioriterte stasjonsnære områder i den til enhver tid gjeldende kommuneplan

til

c. Områder innenfor 300 meter gangavstand fra: - T-banestasjoner og togstasjoner utenfor sentrum/tett by-avgrensning

13.

Normer for bilparkering

Første avsnitt endres fra:

For alle formål skal det etableres bilparkering tilrettelagt for forflytningshemmede, uavhengig av om det bygges annen parkering. Minimum antall bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede skal være den høyeste verdien av enten 10 % av alle bilparkeringsplasser eller 2 bilparkeringsplasser pluss 1 bilparkeringsplass per 3 000 m² BRA. Desimaler skal alltid rundes til nærmeste heltall. Krav om bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede gjelder ikke for småhus.

Til:

For alle formål skal det etableres bilparkering tilrettelagt for forflytningshemmede, uavhengig av om det bygges annen parkering. Minimum antall bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede skal være den høyeste verdien av enten 10 % av alle bilparkeringsplasser eller 2 bilparkeringsplasser pluss 1 bilparkeringsplass per 2500 m² BRA. Desimaler skal alltid rundes til nærmeste heltall, men minst 1. Krav om bilparkeringsplasser tilrettelagt for forflytningshemmede gjelder ikke for småhus med tre eller færre boenheter.

14.

Tittel på tabell endres til normer.

Tillegg ny tekst over tabell. Der det kun er et tall er normen kun en maksimumsnorm. Der normtallet er et intervall er både minimumsnorm og maksimumsnorm angitt.

Endringer i tabell:

Store boligbygg, åpen by: Endres fra «0,9» til «0,5-0,9»

Småhus per boenhet dersom egen parkering, åpen by endres fra «2» til «1-2»

Småhus per boenhet dersom felles parkering, åpen by endres fra «2» til «0,5-2»

15.

Barnehage tas ut av formål undervisning og får egen rad i tabellen med følgende parkeringsdekning:

Sentrum 0-0,5, Tett by 0,1-1 og Åpen by 0,2-2

Første avsnitt etter tabell endres fra:

Normtallene inkluderer gjesteparkering (til ordinære besøkende, hjemmetjeneste, håndverkere og andre som yter service til bebyggelsen). Det tillates 1 bilparkeringsplass ekstra per byggeprosjekt til gjesteparkering (til benyttelse av hjemmetjenesten og andre som yter service til bebyggelsen), utover normens maksimumsgrense. Det siste gjelder ikke for småhus. Bilparkeringsplasser til drift av virksomheten vil komme i tillegg.

til

Normtallene inkluderer gjesteparkering (til ordinære besøkende, hjemmetjeneste, håndverkere og andre som yter service til bebyggelsen). Det tillates 1 bilparkeringsplass ekstra per byggeprosjekt til gjesteparkering, samt 1 ekstra bilparkeringsplass per 15 boenheter (til benyttelse av hjemmetjenesten og andre som yter service til bebyggelsen), utover normens maksimumsgrense. Det siste gjelder ikke for småhus med egen parkering.

16.

Bilparkeringsplasser til drift av virksomheten vil komme i tillegg.

Tilrettelegging for ladbare biler

Parkeringsplasser for ladbare biler er inkludert i normtallene. For alle formål skal minst 50 % av bilparkeringsplassene ha lademulighet for ladbare biler (for eksempel el-bil). Samtlige plasser skal ha tilstrekkelig OV og el-kapasitet (minimum 7,2 kW per plass) og være forberedt for etablering av ladepunkt. Det kan vurderes lavere effekt om det legges til rette for smarte ladesystemer med lastbalansering.

Til

Parkeringsplasser for ladbare biler er inkludert i normtallene. For alle formål skal minst 50 % av bilparkeringsplassene og minst en plass ha lademulighet for ladbare biler (for eksempel el-bil). Samtlige plasser skal ha tilstrekkelig OV og el-kapasitet (minimum 7,2 kW per plass) og være forberedt for etablering av ladepunkt. Det kan vurderes lavere effekt om det legges til rette for smarte ladesystemer med lastbalansering.

17.

Felles parkeringsanlegg:

Avsnittet endres fra:

Det kan ved område- eller detaljregulering settes av areal til felles anlegg for bilparkering som kan dekke behovet for flere bygg/tomter. Reduksjonene på maksimumsnorm skissert ovenfor vil være veiledende for fastsetting av maksimumsgrense. Felles parkeringsanlegg bør plasseres slik at flest mulig brukere av bygningene har kortere vei til sykkelveinettet og nærmest beliggende kollektivholdeplass enn til parkeringsanlegget.

Til:

Det kan ved område- eller detaljregulering settes av areal til felles anlegg for bilparkering som kan dekke behovet for flere bygg/tomter. Reduksjonene på maksimumsnorm skissert ovenfor vil være veiledende for fastsetting av maksimumsgrense. Felles parkeringsanlegg bør plasseres slik at flest mulig brukere av bygningene har kortere vei til sykkelveinettet og nærmest beliggende kollektivholdeplass enn til parkeringsanlegget. Felles parkeringsanlegg skal ikke plasseres på en måte som bidrar til økt biltrafikk på internveier og fellesområder.

18.

Bildeling i store boligbygg

Teksten endres fra:

I alle boligprosjekter over 100 boliger, der det bygges flere bilparkeringsplasser enn minimumskrav for parkering for forflytningshemmede, skal det settes av minimum 1 ordinær bilparkeringsplass til bildeling. Bildelingsordningen bør fortrinnsvis være tilgjengelig for flere brukere enn de som bor der. I felles parkeringsanlegg bør det vurderes opp mot 10 % av bilparkeringsplassene avsatt til bildeling.

Til

I alle boligprosjekter over 50 boliger, der det bygges flere bilparkeringsplasser enn minimumskrav for parkering for forflytningshemmede, skal det settes av minimum 1 ordinær bilparkeringsplass til bildeling. Bildelingsordningen bør fortrinnsvis være tilgjengelig for flere brukere enn de som bor der. I felles parkeringsanlegg uavhengig av om disse gjelder bolig eller næring bør det vurderes opp mot 10 % av bilparkeringsplassene avsatt til bildeling

19.

Normer for sykkelparkering:

Endringer til tabellen:

Merknad på studentboliger endres fra: Dog minst 1 per boenhet til Dog minst 1 per boenhet og minst to per familieleilighet.

Barnehage tas ut av formål undervisning og får egen rad i tabellen med følgende norm 3 per 100m² BRA

Kollektiv holdeplass:

Kollektiv holdeplass beskrivelse endres til:

Kollektiv holdeplass for t-bane, trikk og bussknutepunkter.

Kvalitetskrav for sykkelparkering:

Nest siste prikkpunkt endres fra

- For kategorien store boligbygg eller kontorbygg (jamfør tabell 2) skal det settes av arealer til

service for sykkel. Dette kan være i form av vaske- og reparasjonsareal for sykkel (med vann og sluk), oppbevaring av ekstrautstyr som verktøy, ekstradeler med mer.

Til

- For kategoriene store boligbygg, studentboliger, kontorbygg og hotell/overnatting (jamfør tabell 2) skal det settes av arealer til service for sykkel. Dette kan være i form av vaske- og reparasjonsareal for sykkel (med vann og sluk), oppbevaring av ekstrautstyr som verktøy, ekstradeler med mer.

James Stove Lorentzen på vegne av H fremmet følgende tilleggsforslag:

11.

Parkeringsstrategi: Bystyret ber byrådet igangsette et arbeid med å utvikle en helhetlig parkeringsstrategi for Oslo som ser på gateparkering og parkeringsnorm i sammenheng, og med hensikt om å nå de overordnede målene Oslo bystyre har satt seg innen både transport og byutvikling.

Sofia Rana på vegne av R fremmet følgende tilleggsforslag:

20.

Bystyret ber byrådet utarbeide en helhetlig parkeringsstrategi som ser parkeringsnormene i sammenheng med gateparkering og tilrettelegging for grupper med særskilte behov.

21.

Bystyret ber byrådet i samråd med bransje-, bruker- ansattorganisasjonene se på behovet for ytterligere merking av offentlige parkeringsplasser reservert varelevering, håndverkere og HC.

22.

Bystyret ber byrådet kontakte sentrale myndigheter for å få mulighet for at kommunen kan skilte og kontrollere bruken av parkeringsplasser tilpassa forflytningshemma også på privat eiendom, dersom disse plassene er etablert på grunnlag av reguleringsplan.

23.

Bystyret ber byrådet kontakte sentrale myndigheter for å få mulighet for å sikre mulighet for å reservere parkeringsplasser også på privat eiendom for grupper med særskilte behov slik som varelevering, håndverkere og hjemmetjeneste.

24.

Bystyret ber byrådet undersøke hvilke økte behov man får for HC-plasser, samt plasser for næringstrafikk og varelevering ved fjerning av gateparkering og andre offentlige parkeringsplasser. Resultatet av undersøkelsen, samt tiltak for å dekke behov for de nevnte grupper legges fram for bystyret på egnet vis innen utgangen første halvår 2023.

Forslag fremsatt i bystyret:

Eirik Lae Solberg på vegne av H, Marit Kristine Vea på vegne av V, Cecilie Lyngby på vegne av FP, Morten G. Edvardsen på vegne av Sp og Karoline Grosås Nordbø på vegne av KrF fremmet følgende tilleggsforslag:

25.

Bystyret ber byrådet reversere takstene for elbillading tilbake til det de var per 01.12.22

Eirik Lae Solberg på vegne av H, Marit Kristine Vea på vegne av V, Camilla Wilhelmsen på vegne av F, Cecilie Lyngby på vegne av FP, Morten G. Edvardsen på vegne av Sp og Karoline Grosås Nordbø på vegne av KrF fremmet følgende tilleggsforslag:

26.

Bystyret ber byrådet legge frem sak om endring av betalingsstrukturen for elbillading, der man betaler pr. kWt ladet i stedet for timespris. Saken skal inneholde virkemidler som forhindrer at omleggingen fører til at fulladede biler blir stående over lang tid, og skal forelegges bystyret innen utløpet av første kvartal 2023.

27.

Bystyret ber byrådet om at eventuelle budsjettkonsekvenser blir behandlet i varslet budsjettjusteringssak om ekstra inntekter i form av koronastøtte fra staten.

Andreas Halse på vegne av A, Eivind Trædal på vegne av MDG, Ola Wolff Elvevold på vegne av SV og Siavash Mobasheri (R) fremmet følgende tilleggsforslag:

28.

Byrådet bes sikre at satsene for lading i større grad hensyntar ladekapasitet i takstgruppene og forskjell i strømpris mellom natt og dag. Modellen som brukes inntil videre, og med oppstart så raskt som mulig er ladekapasitet (3,6 eller 7,2 kW) x strømprisprognose x +/- 1,2 (+20 % dagtid, - 20 % nattestid) x 1,15 (15 % risiko- og driftspåslag. Byråden har fullmakt til å justere prisene videre i tråd med bystyrets vedtak 7.12 og 14.12.

29.

Byrådet bes sørge for en løsning med forbruksbasert betaling for strøm til lading på kommunale ladere så raskt som mulig, senest innen utgangen av 2023. Byrådet bes om å komme tilbake til bystyret med en vurdering av om kWt-prising kan innføres i eksisterende system.

30.

Byrådet bes sikre at satsene for lading ikke blir lavere enn prisen for gateparkering for å sikre rotasjon på ladeplassene.

31.

Byrådet bes innen 1. mars sørge for merking av ladeeffekt og brukerveiledning på alle ladepunkter.

32.

Byrådet bes komme tilbake med en oversikt over strømkostnader på ladere, inkludert hvor mange ladepunkter det ikke tas betalt for lading på i dag.

33.

Bystyret ber byrådet kontakte staten for å få en ordning med strømstøtte til ladeplasser i offentlig regi og melde tilbake til bystyret på egnet vis.

Votering:

Hs endringsforslag, punkt 5, ble forkastet mot 23 stemmer (H, F, FP, Sp og Chaudhrys gruppe).

Hs endringsforslag, punkt 6, ble forkastet mot 24 stemmer (H, F, FP, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe).

Hs endringsforslag, punkt 7, ble forkastet mot 23 stemmer (H, F, FP, Sp og Chaudhrys gruppe).

Hs endringsforslag, punkt 8, ble forkastet mot 17 stemmer (H, Sp og Chaudhrys gruppe).

Hs endringsforslag, punkt 9, ble forkastet mot 16 stemmer (H og Sp).

Hs endringsforslag, punkt 10, ble forkastet mot 24 stemmer (H, F, FP, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe).

Rs endringsforslag, punkt 12, ble forkastet mot 19 stemmer (H, R og Sp).

Rs endringsforslag, punkt 13, ble forkastet mot 10 stemmer (R, F, Sp og KrF).

Rs endringsforslag, punkt 14, ble forkastet mot 19 stemmer (H, R og Sp).

Byutviklingsutvalgets innstilling, punkt 1, ble vedtatt mot 26 stemmer (H, R, F, FP, Sp og Chaudhrys gruppe).

Byutviklingsutvalgets innstilling, punktene 3, 4 og 2, ble vedtatt mot 2 stemmer (FP).

Hs tilleggsforslag, punkt 11, ble forkastet mot 23 stemmer (H, R, FP, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe).

Rs tilleggsforslag, punkt 20, ble forkastet mot 21 stemmer (H, R, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe).

Rs tilleggsforslag, punkt 21, ble forkastet mot 11 stemmer (F, R, FP, Sp og KrF).

Rs tilleggsforslag, punkt 22 og 23, ble forkastet mot 3 stemmer (R).

Rs tilleggsforslag, punkt 24, ble forkastet mot 9 stemmer (F, R, Sp og KrF).

H, V, FP, Sp og KrFs tilleggsforslag, punkt 25, ble forkastet mot 24 stemmer (H, V, FP, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe).

H, V, F, FP, Sp og KrFs tilleggsforslag, punktene 26 og 27, ble forkastet mot 28 stemmer (H, V, F, FP, Sp, KrF og Chaudhrys gruppe)

A, MDG, SV og Rs tilleggsforslag, punktene 28 - 33, ble vedtatt mot 2 stemmer (FP).

Sak 378/22 Byrådssak 210/2022 - Handlingsprogram for økt byliv på Grønland og Tøyen 2022-2027

Bystyrets vedtak:

1.

Bystyret slutter seg til de følgende fire hovedgrepene i Handlingsprogram for økt byliv på Grønland og Tøyen 2022-2027:

- Forbedre forbindelsene til og mellom Grønland og Tøyen for gående og syklende
- Øke samspill og synergieffekter mellom målpunkter for gående og syklende
- Styrke egenarten og kvaliteten på offentlige plasser, gater og parker
- Tilføre og styrke blågrønne kvaliteter

2.

Bystyret tar for øvrig Handlingsprogram for økt byliv på Grønland og Tøyen 2022-2027 til orientering.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i bystyret:

Cecilie Lyngby og Britt Fossum på vegne av FP fremmet følgende tilleggsforslag:

3.

Bystyret ber byrådet selge Grønlandsleiret 30 til Frelsesarmeen

Mikkel Øgrim Haugen på vegne av R fremmet følgende tilleggsforslag:

4.

Bystyret ber byrådet sikre at Supergrønland og andre tiltak som tilrettelegger for aktivitet og skaper tryggere byrom for barn og unge prioriteres når tiltakene i handlingsplan for økt byliv på Grønland og Tøyen iverksettes.

5.

Bystyret ber byrådet stenge gata Grønland mellom Lakkegata og Tøyenbekken. Unntak for kjøring til egen adresse og HC plasser. Samtidig innføres det tidsbegrenset varelevering for

butikkene. Det forutsettes at det innføres tiltak som sikrer at stengingen ikke øker biltrafikken i tilgrensende boligarter.

6.

Bystyret legger til grunn at kommunen leier ut noe av gateplanet som frigjøres gjennom ulike tiltak til næringsvirksomhet, men byrådet bes sikre at minst halvparten av det frigjorte arealet skal bli være allment tilgjengelige plasser med sitteplasser og aktivitetstilbud.

Votering:

Byutviklingsutvalgets innstilling ble vedtatt mot 2 stemmer (FP).

FPs tilleggsforslag, punkt 3, ble forkastet mot 23 stemmer (H, F, FP, Sp og KrF).

Rs Tilleggsforslag, punkt 4, ble forkastet mot 11 stemmer (V, R, FP, Sp og KrF).

Rs Tilleggsforslag, punkt 5, ble forkastet mot 8 stemmer (V, R og Sp).

Rs Tilleggsforslag, punkt 6, ble forkastet mot 3 stemmer (R).

Arkivsak: 22/1828- 4

Sak 379/22 Innbyggerforslag av 05.10.2022 - Vi vil ha lekeplass og barnehage i Gamlebyen

Det foreligger ikke flertallsvedtak fra bystyret.

Bystyrets behandling:

Votering:

Innbyggerforslaget ble forkastet mot 2 stemmer (FP).

Arkivsak: 22/2012- 2

Sak 380/22 Byrådssak 241/2022 - Ny forskrift om kommunale barnehager i Oslo kommune

Bystyrets vedtak:

Bystyret opphever forskrift 25. oktober 2017 nr. 1676 og vedtar, med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 8 og § 16 følgende forskrift:

Forskrift om kommunale barnehager i Oslo kommune

Fastsatt av Oslo bystyre [dato] med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 8 og § 16.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for alle kommunale barnehager i Oslo kommune.

§ 2. Supplerende vedtekter

Bydelsdirektøren skal fastsette supplerende vedtekter for den enkelte barnehage.

Vedtektene skal i medhold av barnehageloven § 8 gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, herunder:

- a) bestemmelse om leke- og oppholdsareal pr. barn
- b) bestemmelse om barnehagens daglige åpningstid
- c) henviser til eller gjengi dokumentasjon av barnehagens internkontrollsystem
- d) informasjon om barnehagen har plasser tilrettelagt for barn under 1 år
- e) antall medlemmer i samarbeidsutvalget

For barnehager eller barnehageplasser for flyktninger fastsetter bydelsdirektøren opptakskrets og opptakskriterier i vedtektene.

§ 3. Opptaksmyndighet

Bydelsdirektøren er opptaksmyndighet og treffer vedtak om opptak av barn i barnehagene.

§ 4. Opptakskrets

Opptakskrets for de kommunale barnehagene er hele Oslo kommune.

Barn som har samisk bakgrunn, og som bor utenfor Oslo kommune, kan søke om plass i den samiske barnehagen, men tildeles plass etter barn med bostedsadresse i Oslo. Barn som har samisk bakgrunn, kan etter søknad beholde plassen i den samiske barnehagen selv om de flytter ut av Oslo kommune. Forutsetningen for at utenbysboende kan disponere en plass er at bostedskommunen skriftlig bekrefter at den vil dekke Oslo kommunes driftskostnader for plassen. Bekreftelsen må vedlegges søknad om å beholde eller bli tildelt plass.

§ 5. Søknad om barnehageplass

Foreldre som søker om barnehageplass, setter opp en liste med inntil fem ønskede barnehager.

Dersom det ikke er ledige plasser i de søkte barnehagene, kan bydelsdirektøren tilby plass i en annen barnehage.

Foreldre som ikke får sitt første ønske oppfylt, skal få mulighet til å bli satt på søkerliste ved denne barnehagen dersom de søker på nytt, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1477 om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage § 3 tredje ledd. Retten til å bli satt på søkerliste gjelder uavhengig av om foreldre har akseptert den tilbudte barnehageplassen eller ikke.

§ 6. Søknadsfrist og opptak

Retten til plass i barnehage følger av barnehageloven § 16. Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år.

Rekkefølge for opptaket	Søknadsfrist	Oppstart i barnehage
Barn som fyller ett år senest innen utgangen av september samme år det søkes om barnehageplass, eller som søker bytte av barnehageplass.	1. mars	August September
Barn som fyller ett år senest innen utgangen av november det året det søkes om barnehageplass.	15. august	Oktober November

Frist for å søke om å bytte barnehage fra august er 1. mars.

Det er anledning til å søke barnehageplass utenom fristene i bestemmelsen her, til plasser som blir ledige i løpet av året.

I tillegg til opptakene med søknadsfrist 1. mars og 15. august vil ledige barnehageplasser tildeles løpende. Tildeling vil skje i henhold til § 7.

§ 7. Prioritering og krav til dokumentasjon

I opptakene prioriteres søknadene på følgende måte:

Prioriteringsgruppe	Dokumentasjon
----------------------------	----------------------

<p>1. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn med vedtak etter lov om barneverntjenester § 4-12 og § 4-4 andre og fjerde ledd.</p>	<p>Dokumentasjon fra sakkyndig instans må bekrefte at barnet har nedsatt funksjonsevne.</p> <p>En sakkyndig instans må vurdere om funksjonsnedsettelsen og dens konsekvenser for barnet skaper et større behov for barnehageplass enn for barnehagebarn ellers. Bydelsoverlegen avgjør i tvilstilfeller om dokumentasjonen skal aksepteres eller ikke, eller om det skal kreves supplerende dokumentasjon. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes bydelen.</p> <p>Vedtak etter barnevernloven må dokumenteres med vedtak fra fylkesnemnda, barneverntjenesten eller domstol.</p>
<p>2. Barn fra familier som har store belastninger på grunn av sykdom eller funksjonshemming hos foreldre eller søsken. Med sykdom forstås i denne sammenheng alvorlig og varig sykdom eller funksjonshemming hos barnets foreldre eller søsken.</p>	<p>Legeerklæring som dokumenterer at sykdommen er alvorlig og varig. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes bydelen. Bydelsoverlegen avgjør i tvilstilfeller om søknaden skal aksepteres eller ikke, eller om det skal kreves supplerende dokumentasjon. Ved avslag på søknad om plassering i gruppe skal bydelsoverlegen ha gitt sin vurdering.</p>
<p>3. Barn som har foreldre som deltar i Oslo kommunes introduksjonsprogram, jf. introduksjonsloven § 2.</p>	<p>Bekreftelse fra NAV eller bydel.</p>
<p>4. Barn som mister plassen i barnehage grunnet nedleggelse.</p>	
<p>5. Barn som har søsken i den ønskede kommunale barnehagen ved oppstart.</p>	
<p>6. Søsken som søker plass i samme kommunale barnehage med samme oppstartdato.</p>	

7. Barn av enslige forsørgere som er i arbeid eller under utdanning, eller aktivt søker arbeid eller utdanning. Med enslig forsørger menes personer som oppfyller vilkårene i folketrygdloven	Bekreftelse fra NAV. Søker må i tillegg dokumentere at vedkommende er i eller aktivt søker arbeid eller utdanning. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes bydelen.
8. Øvrige barn.	

Ved tildeling av plass innenfor prioritetsgruppene vil de eldste barna i aldersgruppen få tilbud først. Aldersgruppene er 0-2 år og 3-6 år. Dersom flere barn med samme gruppetilhørighet og fødselsdato ønsker plass i den samme barnehagen, tildeles plassen ved trekning.

§ 8. Åpningstid

Barnehagen holdes åpen alle dager unntatt lørdag, søndag, helligdager, offentlige fridager, julaften og nyttårsaften.

Bydelsdirektøren kan bestemme at enkelte barnehager holder stengt i sommerperioden, forutsatt at barna får et alternativt tilbud.

Bydelsdirektøren kan fastsette en redusert årlig åpningstid for barnehager som kun har tilbud om plass inntil 40 timer pr. uke.

Bydelsdirektøren avgjør om og eventuelt når barnehagen skal holde stengt i forbindelse med planlegging.

§ 9. Tidspunkt for oppstart og avslutning av barnehageplass

Startdato fremkommer i tilbudsbrevet. Plassen må tas i bruk innen én måned etter oppgitt startdato, ellers blir det varslet oppsigelse etter § 12.

Barnehageplass i ordinær barnehage og i den samiske barnehagen tildeles fram til opplæringspliktig alder. Dersom barn får innvilget utsatt skolestart, beholder barnet sin plass i barnehagen uten ny søknad. Foreldre må varsle barnehagen innen 1. mars om at det søkes utsatt skolestart.

Ved flytting ut av kommunen kan barnet beholde plassen maksimalt i 3 måneder etter faktisk flytting. Dette gjelder ikke barn i samisk barnehage, jf. § 4 annet ledd.

Barnehageplass i spesielt tilrettelagt barnehage tildeles for ett barnehageår av gangen. Opptaksmyndigheten foretar en vurdering i samarbeid med barnets foreldre og bostedsbydel om barnet skal beholde plassen for ytterligere ett barnehageår. Dersom opptaksmyndigheten

kommer til at barnet ikke lenger får beholde plassen i spesielt tilrettelagt barnehage, skal barnet gis tilbud om plass i ordinær barnehage.

Ved eventuell flytting, nedleggelse, rehabilitering, omorganisering e.l. av barnehagen, kan tilbudet bli videreført i en annen barnehage.

§ 10. Opptakskriterier for barnehager med tilbud rettet mot spesielle grupper

Ledige plasser i de spesielt tilrettelagte barnehagene tilbys barn med nedsatt funksjonsevne. Plass tildeles etter en skjønnsmessig vurdering av opptaksmyndigheten basert på barnets særlige behov knyttet til funksjonshemmingen. Barn med nedsatt funksjonsevne som får avslag på søknad om plass i spesielt tilrettelagt barnehage, beholder sine rettigheter etter § 6.

Ledige plasser i den samiske barnehagen tilbys barn som har samisk som morsmål. Deretter tilbys plass til barn som har norsk som morsmål, og som har samisk bakgrunn og samiske foreldre som ønsker sine barn oppdratt i samisk miljø, språk og kultur.

§ 11. Permisjon

Bydelsdirektøren kan etter begrunnet søknad innvilge permisjon fra barnehageplassen i inntil ett barnehageår. Permisjonstiden avsluttes senest 31. juli.

Bydelsdirektøren avgjør slike søknader etter en skjønnsmessig vurdering.

§ 12. Oppsigelse

Barnets foreldre kan si opp plassen med 1 måneds varsel fra den 1. i måneden. Oppsigelsen skal være skriftlig. Oppsigelse av plass skal om mulig gjøres i kommunens digitale portal for søknad og administrasjon av barnehageplass.

Bydelsdirektøren kan si opp plassen med 1 måneds varsel fra den 1. i måneden dersom det foreligger vesentlig mislighold. Oppsigelsen skal være skriftlig.

Som vesentlig mislighold regnes blant annet:

- a) dersom plass er tildelt på grunnlag av uriktige opplysninger av vesentlig betydning, gitt av foreldre forsettlig eller grovt uaktsomt
- b) ikke betalt foreldrebetaling til tross for purring i henhold til betalingsrutinene
- c) ved vesentlig fravær, uten at fraværet er avtalt med barnehagen
- d) dersom plassen ikke tas i bruk som bestemt i § 9
- e) dersom avtalt oppholdstid overskrides gjentatte ganger
- f) dersom særskilte forhold gir grunn til oppsigelse

Bydelsdirektøren kan si opp plassen med 1 måneds varsel fra den 1. i måneden dersom det foreligger vesentlig mislighold. Oppsigelsen skal være skriftlig.

§ 13. Foreldrebetaling

Sats for foreldrebetaling for barnehager med åpningstid på 41 timer eller mer fastsettes av Oslo bystyre. For barnehager med kortere oppholdstid enn 41 timer fastsettes satsen av bydelsutvalget.

Den årlige foreldrebetalingen fordeles over 11 måneder. Juli måned er betalingsfri. Ferie hos barn og foreldre utenom juli gir ikke fratrukk i foreldrebetalingen.

Det gis forholdsmessig fratrukk i foreldrebetalingen

a) ved barns sykefravær på fire sammenhengende uker eller mer. Sykefraværet må være dokumentert ved legeattest, og

b) fra andre dag ved streik, eller uforskyldt avbrudd fra kommunens side.

Foreldrebetalingen løper fra startdato gitt i tilbudsbrevet eller fra avtalt oppstartsdato.

Betaling skal skje forskuddsvis.

Ved bytte av barnehage skal det ikke betales for to kommunale barnehageplasser samtidig.

§ 14. Redusert foreldrebetaling

Foreldre kan søke om reduksjon i foreldrebetalingen. Kommunens behandling av søknad om redusert foreldrebetaling følger av forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3e.

Nye søkere må søke om redusert foreldrebetaling senest to uker etter aksept av barnehageplassen. Dersom søknaden og tilhørende dokumentasjon leveres etter fristen, vil reduksjonen gjelde fra påfølgende måned.

Vedtak om redusert foreldrebetaling gjelder for ett barnehageår av gangen. Dersom husholdningen i løpet av barnehageåret har en varig nedgang i inntekt, kan foreldrebetalingen reduseres etter ny søknad. Endringen gjøres gjeldende fra den påfølgende måneden etter innlevert dokumentasjon.

Alle foreldre må selv søke om redusert foreldrebetaling første gang. De påfølgende årene vil Oslo kommune opprette ny søknad automatisk, og foreldre trenger ikke selv søke på nytt. De som får opprettet en søknad automatisk, blir varslet om dette skriftlig. Behandlingen av automatiske søknader vil legge siste fastsetting av formues- og inntektsskatt til grunn. Dersom foreldre har dokumentasjon som viser annen inntekt, kan søknaden oppdateres.

Dersom barnet slutter i barnehage og begynner igjen på et senere tidspunkt, må det søkes på ny.

§ 15. Forsinket betaling

Ved for sen betaling påløper forsinkelsesrente i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om

renter ved forsinket betaling m.m. For purringer sendt tidligst 14 dager etter at kravet er forfalt kan det illegges purregebyr.

§ 16. Varsel om økt foreldrebetaling

Dersom satsene for foreldrebetaling økes, skal foreldre varsles minst 4 uker før de nye satsene trer i kraft.

§ 17. Klage

Følgende vedtak etter denne forskriften kan påklages:

- a) avslag på søknad om barnehageplass ved opptak etter frister fastsatt i § 6
- b) ikke innfridd ønske om barnehage nummer én eller to ved opptak etter frister fastsatt i § 6
- c) avslag på søknad om barnehageplass ved opptak gjennom året for søkere med rett til prioritet ved opptak etter barnehageloven § 18
- d) avslag på gruppeprioritet i søknad om barnehageplass
- e) fastsettelse av redusert foreldrebetaling i barnehage
- f) oppsigelse av barnehageplass
- g) avslag på søknad om å beholde plassen i den samiske barnehagen for barn som har samisk som morsmål, og som flytter ut av Oslo kommune

Klagen fremsettes for bydelsdirektøren. Klageinstans er Oslo kommunes klagenemnd. For øvrig gjelder reglene i forskrift 16. desember 2005 nr. 1477 for behandlingen av klager etter denne bestemmelsen.

§ 18. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xx. 2022. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 25. oktober 2017 nr. 1676. Den nye forskriften gjelder også for barn som har barnehageplass, og de som står på søkerliste.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i kultur- og utdanningsutvalget:

Britt Fossum på vegne av FP fremmet følgende endringsforslag:

2.

§ 4. Opptakskrets

Annet avsnitt skal lyde:

Barn med samisk bakgrunn, uavhengig om de har samisk som hjemmespråk, og som bor utenfor Oslo kan søke om plass ved den Samiske barnehagen, men tildeles plass etter barn med bostedsadresse i Oslo. Barn som har samisk som førstespråk, kan etter søknad beholde plassen i den samiske barnehagen selv om de flytter ut av Oslo kommune. Forutsetningen for at utenbysboende kan disponere en plass er at bostedskommunen skriftlig bekrefter at den vil dekke Oslo kommunes driftskostnader for plassen. Bekreftelsen må vedlegges søknad om å beholde eller bli tildelt plass.

Britt Fossum på vegne av FP fremmet følgende tilleggsforslag:

3.

Barn bør ha fortrinnsvis rett til nærbarnehage, men mulighet for fritt barnehagevalg etter ønske og behov.

4.

Bemanningsnorm bør defineres til å gjelde hele åpningstiden og under møte og pauseavvikling.

Hallstein Bjercke på vegne av V fremmet følgende tilleggsforslag

6.

Legge til under nye § 8 i forskriften (tidl. § 7 Åpningstid): Bydelsdirektør kan, etter forespørsel fra barnehagene, bestemme at enkelte barnehager har en åpningstid som går ut over dagtid, som også omfatter lørdag, søndag, helligdager, offentlige fridager, julaften og nyttårsaften.

Forslag fremsatt i bystyret:

Morten Edvardsen på vegne av Sp fremmet følgende tilleggsforslag:

9.

Under §6 første avsnitt, legges det til nytt avsnitt som lyder "Bydelene har anledning til å flytte måneden der barnet er ett år som utløser rett til barnehageplass til en tidligere måned enn august»

Siavash Mobasherri på vegne av R fremmet følgende tilleggsforslag:

10.

Ingen barn skal miste plassen i kommunale og private barnehager på grunn av manglende betaling fra foreldrene. Bystyret ber byrådet legge fram ei sak om å opprette et ressursapparat i bydelene for å følge opp foreldre med betalingsproblem. Saken legges fram i forbindelse med budsjett 2024.

11.

Bemanningsnorm bør defineres til å gjelde hele åpningstida og under møte og pauseavvikling. Byrådet bes legge fram forslag til en finansieringsplan i forbindelse med budsjett 2024.

Votering:

FPs endringsforslag, punkt 2, ble forkastet mot 2 stemmer (FP).

Kultur- og utdanningsutvalgets innstilling, punkt 7, ble enstemmig vedtatt.

Kultur- og utdanningsutvalgets innstilling, punkt 8, ble forkastet mot 27 stemmer (H, V, F, FP, Sp og KrF).

Kultur- og utdanningsutvalgets innstilling, punkt 1, ble enstemmig vedtatt.

FPs tilleggsforslag, punkt 3, ble forkastet mot 2 stemmer (FP).

FPs tilleggsforslag, punkt 4, ble forkastet mot 3 stemmer (FP og Sp).

Vs tilleggsforslag, punkt 6, ble forkastet mot 25 stemmer (H, V, F og FP).

Sps tilleggsforslag, punkt 9, ble forkastet mot 4 stemmer (R og Sp).

Rs tilleggsforslag, punkt 10, ble forkastet mot 7 stemmer (R, FP, Sp og Chaudhrys gruppe).

Rs tilleggsforslag, punkt 11, ble forkastet mot 4 stemmer (R og Sp).

Arkivsak: 21/5655- 6

Sak 381/22 Oppvekstombud for barn og unge i Oslo

Bystyrets vedtak:

Bystyret støtter byrådets vurdering om at det er riktig å starte opp en utredning for fremtidig ombudsrolle for barnehagebarn og elever i Oslo kommune, parallelt med at det avventes avklaringer nasjonalt.

Bystyrets behandling:

Votering:

Kultur- og utdanningsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Sak 382/22 Byrådssak 243/2022 - Salg av gnr./bnr. 90/122 i Eidsvoll kommune til Grønøra Næringspark AS

Bystyrets vedtak:

1.

Oslo kommune selger gnr./bnr. 90/122, ca. 34 149 m² i Eidsvoll kommune til Grønøra Næringspark AS, org.nr. 992 876 100, for kr 55 500 000 med tillegg av omkostninger. Salget skjer på de vilkår som fremgår av vedlagte salgskontrakt, jf. vedlegg 1.

2.

Salgssummen posteres slik:

a) Salgssummen, kr 55 500 000, med fradrag av 1 % provisjon (kr 555 000), meglerhonorar (kr 970 187,50), utgifter til takst (kr 30 375), utgifter til annonsering (kr 5 277,50), (totalt kr 1 560 840) til sammen kr 53 939 160 inntektsføres Kap. 425 Andre utbyggingsformål.

b) 1 % provisjon av salgsinntekten (kr 555 000), meglerhonorar (kr 970 187,50), utgifter til takst (kr 30 375), utgifter til annonsering (kr 5 277,50) totalt kr 1 560 840, inntektsføres Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Skatt av gevinst på 22 %, kr 11 866 615, trekkes fra salgssummen og bokføres balansekonto 2321406, avsatt skatt utenbys eiendom. Dersom skattebeløpet reduseres, inntektsføres overskytende del på Kap. 425, Andre utbyggingsformål.

Bystyrets behandling:

Votering:

Flnansutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Sak 383/22 Byrådssak 244/2022 - Årsberetninger og årsregnskap 2021 for arbeidsmarkedsbedriftene

Bystyrets vedtak:

Bystyret tar sak om Årsberetning og årsregnskap 2021 for arbeidsmarkedsbedriftene til orientering.

Bystyrets behandling:

Votering:

Finansutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 22/2118-2

Sak 384/22 Byrådssak 250/2022 - NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene - Oslo kommunes høringsvar

Bystyrets vedtak:

Oslo kommune ved bystyret avgir følgende høringsvar til NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene:

Innledning

Oslo kommune er positiv til at utvalget har gjort en grundig gjennomgang av inntektssystemet, og det er lenge siden Borgeutvalget la fram sin utredning i 2005. Utvalget har lagt fram et helhetlig forslag til endringer i inntektssystemet. Når forslaget skal behandles videre i regjering og Storting er det viktig at man ivaretar hensynet til helheten når endelig forslag legges fram og vedtas. Etter Oslo kommunes syn er det spesielt viktig at kostnadsnøkkelen er oppdatert og faglig fundert. Videre mener Oslo kommune det er viktig at man klarer å balansere hensynet til utjevning med hensynet til lokal forankring. Utviklingen i de siste revisjonene av inntektssystemet er at hensynet til lokal forankring i liten grad har blitt vektlagt.

Levekårsutvalget (NOU 2020:16) mente det er grunn til å anta at en del store byer ikke blir tilstrekkelig kompensert for utgiftene ved opphopning av levekårsutfordringer, og Oslo kommune deler denne bekymringen. Oslo er en by med store forskjeller, og vi har områder i byen med store levekårsutfordringer. Det gjør at vi må bruke ekstra ressurser på forsterket innsats; for eksempel finansierer Oslo flere lærere enn lærernormen tilsier fordi vi har ekstra lærerinnsats i levekårsutsatte områder. Oslo kommune har derfor vært spent på utvalgets forslag når det gjelder endringer i inntektssystemet som i større grad fanger opp levekårsutfordringer. Utvalget foreslår noen grep når det gjelder sosialhjelpsnøkkelen som er positive. Imidlertid er det etter Oslo kommunes syn fortsatt noen problemer som forblir uløste når det gjelder å fange opp variasjoner og opphopning på områder som sosialhjelp, barnevern og skole. Dette kommenteres nærmere under pkt. 2.

1. Utforming av skatteelementene i inntektssystemet

Formuesskatt som kommunal skatt

Utvalget foreslår å halvere den kommunale andelen av formuesskatten, og å erstatte de reduserte inntektene fra formuesskatt med økte inntekter fra skatt på alminnelig inntekt, slik at forslaget er provenynøytralt. Dette vil bidra til å redusere forskjellene i skatteinntekter mellom kommunene og gi et mer stabilt skattegrunnlag. Forslaget vil også bidra til å redusere den potensielle utfordringen med skattekonkurransen mellom kommuner.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter ikke forslaget om å halvere den kommunale andelen av formuesskatten. Forslaget går i samme retning som samtlige endringer som er gjort i skatteelementene i inntektssystemet siden 2009:

- Den kommunale selskapsskatten ble avviklet i 2009.
- Fram til 2006 var skatteandelen på 50 %. Denne ble gradvis nedtrappet til 45 % i 2009, og videre satt ned til 40 % i 2011.
- Før 2009 var utjevningsgraden for kommunene 55 % før den ble trappet opp til 60 %

Felles for disse endringene er at de svekker den lokale forankringen av skatteinntekter. Det heter i både mandatet og i rapporten til utvalget at inntektssystemet skal balansere hensynet til utjevning med hensynet til lokal forankring. Oslo kommune mener at hensynet til lokal forankring i alt for liten grad er vektlagt i inntektssystemet når man ser utvalgets forslag om å halvere formuesskatten i sammenheng med tidligere endringer.

Oslo kommune mener at lokal forankring av skatteinntekter har en verdi for lokaldemokratiet – ved at noen av inntektene innbyggerne betaler inn blir igjen i kommunen og bidrar til å finansiere det lokale tjenestetilbudet. Utvalget peker selv på at en lokal forankring av inntektene gir insentiver til å påvirke eget inntektsgrunnlag og kan bidra til en mer optimal tilpasning av skatt og utgifter til lokale behov og preferanser. Videre peker utvalget på at formuesskatten bidrar til en bredere forankring av det lokale skattegrunnlaget ved at flere skattearter er kommunale. Den bidrar også til at personer med høy formue, men lav eller ingen inntekt, er med på den lokale skattefinansieringen. Oslo kommune er enig i disse vurderingene.

Utvalgets argument for å foreslå å redusere andelen fra formuesskatt er at den er skjevt fordelt. Oslo kommune viser til at i dagens system er det allerede en sterk utjevning av skatteinntekter mellom kommunene, slik at disse forskjellene blir betydelig utjevnet. I 2021 fikk Oslo et trekk i inntektsutjevningen på 6 mrd. kroner på kommunedelen (i tillegg til 1,4 mrd. kroner på fylkeskommunedelen).

Selskapsskatt som kommunal skatt

Etter 2009 har ikke selskapsskatten vært en del av skattegrunnlaget til kommunene. Utvalget har vurdert om kommunene bør ha inntekter fra selskapsskatt, og mener at ulike former for selskapsskatt ikke bør inngå i de kommunale skattene. Utvalget legger særlig vekt på at selskapsskatten varierer betydelig både mellom kommunene og mellom år, og dermed ikke er et godt inntektsgrunnlag når kommunene skal være i stand til å levere stabile tjenester.

Oslo kommune mener

Oslo kommune ønsker en kommunal selskapsskatt som styrker sammenhengen mellom lokal verdiskapning og kommunenes inntekter, og kompenserer kommuner som har lagt til rette for næringsvirksomhet. Oslo har mange arbeidsplasser og nesten 180 000 personer pendler inn til byen for å jobbe. Dette skaper et press på infrastrukturen i byen som ikke blir kompensert gjennom inntektssystemet.

Det er imidlertid utfordrende å finne en treffsikker modell for kommunal selskapsskatt. Blant annet ble det i Kommuneproposisjonen for 2016 foreslått en modell fra og med 2017 hvor en del av den lokale verdiskapningen skulle tilbakeføres til kommunene basert på vekst i lønnsgrunnlaget. Forslaget ble ikke gjennomført begrunnet med at det kunne medføre økt usikkerhet om kommunenes inntekter i en situasjon der mange kommuner opplevde en stor omstilling i næringslivet. Oslo kommune mener at en svakhet ved modellen var at den baserte seg på vekst i lønnsgrunnlaget i stedet for nivå. Det gjorde at modellen i for liten grad tilgodeså kommuner med mange arbeidsplasser, var mer ustabil, og ville forsterket negative effekter som man så f.eks. i finanskrisen – noe som også var grunnen til at man valgte å legge til side modellen.

Oslo kommune mener at utvalget burde ha benyttet anledningen til å se om det er mulig å finne bedre modeller for hvordan kommuner kan ta del i den lokale verdiskapningen, før man konkluderer med at det ikke bør være en kommunal selskapsskatt. Utvalget legger vekt på at selskapsskatten varierer betydelig både mellom kommunene og mellom år. Dette er utfordringer som kan dempes og utjevnes gjennom hvordan man velger å innrette en modell for selskapsskatt.

Skattepliktig utbytte

Utvalget ønsker at kommunenes skattegrunnlag bør være mest mulig forutsigbare og stabile. Utvalget mener at det derfor bør vurderes om det er mulig å utforme et skattegrunnlag for kommunenes inntektsskatt som ikke, eller i mindre grad, inneholder skattepliktig utbytte.

Oslo kommune mener

Av hensyn til lokal forankring mener Oslo at skattepliktig utbytte bør inngå i skattegrunnlaget for kommunenes inntektsskatt. Dersom inntekter fra skattepliktig utbytte ikke lenger skal tilfalle kommuner bør man samtidig se på skatteandel og grad av inntektsutjevning for å avdempe omfordelingseffekten av en slik endring.

Skatteandel

Skatteandelen beregnes som kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue, naturressursskatt og eiendomsskatt, som andel av kommunesektorens samlede inntekter. Utvalget foreslår ingen endring i skatteandelen. I vurderingen av skatteandelen har utvalget lagt vekt på at den lokale forankringen av kommunenes inntekter er viktig slik at kommunenes finansiering bygger opp under lokaldemokratiet og det lokale selvstyret. En lavere skatteandel vil isolert sett svekke denne koblingen.

Oslo kommune mener

Utvalget viser til at hensynet til det lokale selvstyret tilsier at kommunenes inntekter bør ha en viss lokal forankring. Kommunene er selvstendige enheter, som bør ha økonomisk handlefrihet og mulighet til å kunne påvirke egne inntekter. Lokalt selvstyre kan også gi en mer effektiv utnyttelse av ressursene og et tjenestetilbud som er tilpasset lokale forhold. Dersom kommunenes inntekter fordeles i tråd med det lokale skattegrunnlaget, vil det gi kommunene insentiver til å forsøke å øke det lokale skattegrunnlaget for eksempel gjennom en aktiv næringspolitikk. Oslo kommune støtter disse vurderingene. Utvalget viser videre til at Norge har sluttet seg til det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Charteret gir bestemmelser om kommunenes økonomiske handlefrihet, og sier blant annet at en viss andel av ressursene som lokale myndigheter disponerer skal stamme fra lokale skatter og gebyrer som de selv innenfor lovens grenser har myndighet til å fastsette satsene for.

Oslo kommune viser til at kommunesektorens skatteinntekter tidligere har utgjort en større andel av kommunenes inntekter enn i dag, og nå er på et relativt lavt nivå historisk sett og sammenlignet med våre naboland. Rattsutvalget (NOU 1996:1) anbefalte å øke skatteandelen til 50 % for å gi en større lokal forankring av kommunenes skatteinntekter. Skatteandelen var fram til 2006 på 50 % og ble gradvis trappet ned til 45 % i 2009, og videre satt ned til 40 % i 2011. Oslo kommune har vært imot de tidligere nedtrappingene av skatteandelen, og er positiv til at utvalget ikke har foreslått en ytterligere nedtrapping.

Inntektsutjevning

Etter utvalgets vurdering fungerer dagens inntektsutjevning for omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene godt. Inntektsutjevningen gir en betydelig omfordeling, og løfter i dag alle kommuner opp til et minimumsnivå på nær 94 % av landsgjennomsnittet per innbygger. Det er etter utvalgets vurdering fortsatt behov for en tilleggskompensasjon, i tillegg til den symmetriske utjevningen, som ivaretar kommunene med de laveste skatteinntektene. Utvalget foreslår derfor ingen endringer i utformingen av inntektsutjevningen.

Oslo kommune mener

Inntektsutjevningen bidrar i dag til en betydelig omfordeling mellom kommuner. Graden av inntektsutjevning må ses i sammenheng med skatteandelen, det vil si hvor stor andel av kommunenes inntekter som kommer som skatteinntekter. Endringer i inntektsutjevningen vil på samme måte som redusert skatteandel bidra til å svekke den lokale forankringen ved at kommunene får beholde en mindre andel av de lokale skatteinntektene.

Inntektsutjevningen var tidligere på 55 % før den ble trappet opp til dagens nivå på 60 % i 2009. Oslo kommunene var imot denne endringen, og er positiv til at utvalget ikke har foreslått en ytterligere opptrapping. Oslo kommune viser til at allerede i dag blir store deler av skatteinntektene fra innbyggerne i Oslo omfordelt til resten av landet; i 2021 fikk Oslo et trekk i inntektsutjevningen på 6 mrd. kroner på kommunedelen (i tillegg til 1,4 mrd. kroner på fylkeskommunedelen).

Hvilke inntekter bør utjevnes?

Utvalget foreslår at kommunenes inntekter fra konsesjonskraft og havbruksfondet, samt eiendomsskatt på kraftanlegg, vindkraft, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, bør utjevnes mellom kommunene, men at utjevningen av disse inntektene er mindre, enn for de skatteinntektene som inngår i inntektsutjevningen i dag. Utvalget skisserer en egen utjevningsmodell for disse inntektene hvor 10 % av inntekter ut over landsgjennomsnittet trekkes for å oppnå en moderat utjevning.

Utvalget har også vurdert om øvrig eiendomsskatt bør inkluderes i inntektsutjevningen. Eiendomsskatt på bolig/fritidsbolig er i utgangspunktet mye jevnere fordelt enn eiendomsskatt på kraftanlegg mv., og utjevningen vil i mindre grad bidra til omfordeling mellom kommunene. Utvalget foreslår ikke at øvrig eiendomsskatt inkluderes i inntektsutjevningen.

Oslo kommune mener

Utvalget vurderer at kommunenes utbytteinntekter fra eierskap i kraftsektoren ikke kan likestilles med naturressursinntekter som naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft. Kommunene kan selv velge hvordan de vil forvalte sine disponible midler, og hvordan disse eventuelt spares eller investeres gjennom eierskap i bedrifter, egen forretningsvirksomhet, finansforvaltning og liknende. Enhver kommune kan i prinsippet investere sine midler gjennom å kjøpe aksjer i kraftsektoren, på samme måte som de kan velge å investere sine midler på andre måter. Dersom kommunenes utbytteinntekter skulle inkluderes i inntektsutjevningen, ville det også kunne gi incentiver til å ta finansielle eller organisatoriske grep for å omgå problemstillingen. Oslo kommune støtter disse vurderingene.

Oslo kommune mener det er positivt at utvalget ikke har foreslått at eiendomsskatt innlemmes i inntektsutjevningen, men mener at argumentasjonen for hvorfor det ville vært en særskilt dårlig idé mangler i utvalgets vurdering. Etter Oslo kommunes syn ville det prinsipielt vært svært problematisk dersom eiendomsskatten skrevet ut i den enkelte kommune skulle fordeles til andre kommuner. Eiendomsskatt er en frivillig lokal skatt - det er opp til det enkelte kommunestyre å bestemme om den skal ha en slik skatt. I denne sammenhengen er det ingen forskjell på eiendomsskatt på næring og eiendomsskatt på bolig; de er begge resultater av

lokalpolitiske valg, og det vil gripe rett inn i lokalpolitiske prioriteringer dersom skatten skulle inkluderes i inntektsutjevningen.

Variasjonen mellom kommunene i dag vedrørende takseringsregler, utskrivingsgrunnlag med mer medfører også at det ikke umiddelbart er enkelt å finne et felles "eiendomsskattegrunnlag" som en utjevning av eiendomsskatt skal basere seg på. Kommuner som ikke har innført eiendomsskatt har for eksempel ingen taksering av næringseiendom tilgjengelig.

Eiendomsskatten er også en av svært få måter en kommune direkte kan påvirke sine egne inntekter. De senere årene har det blitt innført både obligatorisk reduksjonsfaktor, endringer i skattlegging for næringseiendom og redusert maksimalsats for bolig som alle har svekket kommunenes potensiale for å kreve inn eiendomsskatt. Oslo kommune mener det derfor ville vært svært uheldig om dette handlingsrommet til kommunene skulle svekkes ytterligere ved at inntektene inngikk i inntektsutjevningen.

Frihet til å sette skattesatser

Det er utvalgets primære standpunkt at skattesatsene for skatt på inntekt og formue bør være faste satser. Dersom kommunene fortsatt skal ha muligheten til å sette ulike skattesatser for inntekts- og formuesskatten, må det sørges for at kommunene ikke får kompensasjon i inntektsutjevningen dersom skattesatsen reduseres.

Oslo kommune mener

Selv om det bare er én kommune som har benyttet anledningen til å sette en lavere sats en maksimalsatsen fastsatt av Stortinget, mener Oslo kommune på prinsipielt grunnlag at den lille handlefriheten kommunene har ikke bør begrenses. Tvert imot savner Oslo kommune en grundigere diskusjon om beskatningsfriheten kan økes ytterligere. Som utvalget selv er inne på er den kommunale beskatningsfriheten i Norge relativt begrenset, sammenliknet med situasjonen i våre naboland. I Sverige, Danmark og Finland har kommunene frihet til å fastsette satsen på inntektsskatten. Det er med andre ord Norge som skiller seg ut. Utvalget peker på noen positive effekter av høyere beskatningsfrihet slik som at det gir kommunene større mulighet til å påvirke sine inntekter, og kan øke det lokale engasjementet og styrke lokaldemokratiet, men gir ingen konkrete forslag eller vurderinger. Oslo kommune mener det ville være interessant å se nærmere på muligheter og utfordringer ved å ha høyere beskatningsfrihet.

Oslo kommune støtter utvalgets vurderinger om at kommunene ikke bør få kompensasjon i inntektsutjevningen dersom satsen reduseres, og mener dette kan løses slik Kommunal- og distriktsdepartementet har gjort i dag når det gjelder Bø, ved å ta utgangspunkt i en fast sats eller skattegrunnlaget. Dette er tilsvarende slik Sverige og Danmark har løst problemstillingen, og Oslo ser ikke at dette er grunn til å avskrive større lokal beskatningsfrihet som en mulighet.

Kommunenes frihet til å sette satser i eiendomsskatten

Kommunenes muligheter til å øke sin finansiering gjennom eiendomsskatten har de senere årene blitt begrenset gjennom endringer i eiendomsskatteloven, hvor det blant annet er innført en obligatorisk reduksjonsfaktor og den maksimale skattesatsen for bolig og fritidsbolig har blitt redusert. Dette er etter utvalgets vurdering en uheldig innsnevring av kommunenes

beskatningsfrihet. Etter utvalgets vurdering bør den kommunale handlefriheten til å sette skattesats for bolig og fritidsbolig føres tilbake til samme nivå som i 2019, hvor alle satsene fulgte de generelle reglene i eiendomsskatteloven på mellom 2 og 7 promille, og uten en nasjonalt bestemt reduksjonsfaktor på eiendomsverdien.

Oslo kommune mener

Selv om nedtrappingen av skattesatsen fra 7 til 4 promille i praksis ikke har påvirket Oslo som benytter en skattesats på 3 promille, støtter Oslo kommune utvalgets vurderinger om at den kommunale handlefriheten til å sette skattesats bør tilbakeføres. Eiendomsskatt er en av få muligheter kommunene har til å påvirke egne inntekter. Hensynet til lokaldemokratiet tilsier at kommunene bør ha et større handlingsrom til å fastsette eiendomsskatten.

2. Utgiftsutjevningen

Analyseopplegg og metode

Utvalget mener det fortsatt bør benyttes statistiske metoder for å komme fram til kriterier og vektingen av disse i utgiftsutjevningen. Normative metoder, som er et alternativ til statistiske metoder, krever at det finnes eller fastsettes noen normer for tjenestetilbudet, og at man på bakgrunn av disse beregner den enkelte kommunes kostnader ved å ha et tjenestetilbud som oppfyller disse normene.

Utvalget har vurdert tilgjengelige utredninger om bruk av simultane og partielle analyser i inntektssystemet, og mener det er styrker og svakheter ved begge tilnærminger. Utvalget mener derfor dagens tilnærming, der det brukes en kombinasjon av partielle og simultane analyser, bør videreføres.

Oslo kommune mener

Denne og tidligere gjennomganger av inntektssystemet har vist at det er en utfordring at enkelte delkostnadsnøkler har lav forklaringskraft. Det gjelder spesielt kostnadsnøkkelene for sosialhjelp og barnevern. Analysene som danner grunnlaget for kostnadsnøkkelene gjøres på kommunenivå. Det kan gjøre at forskjeller innad i en kommune ikke fanges opp, og at kostnadsdrivere som er signifikante i kommunen ikke gir utslag når man analyserer på kommunenivå. Oslo kommune mener det også er en svakhet at alle kommuner teller like mye i analysene, uavhengig av størrelse. Det gjør for eksempel at effekter som er gjeldende i Oslo hvor 13 % av befolkningen bor, tillegges like stor vekt som en kommune der det bor noen få hundre innbyggere. Oslo kommune mener det burde utforskes om det er andre metoder som kunne løst disse problemstillingene.

Gradert basis

Kommunene blir i dag kompensert for smådriftsulemper knyttet til kommunestørrelse gjennom utgiftsutjevningen og kriteriet gradert basiskriterium i kostnadsnøkkelene. Gjennom modellen for gradert basiskriterium differensieres kompensasjonen for smådriftsulemper mellom kommunene, ut fra i hvilken grad smådriftsulempene ses på som ufrivillige. Fram til endringen av inntektssystemet i 2017 hadde alle kommuner samme verdi på basiskriteriet, og alle kommuner

mottok det samme beløpet per kommune gjennom dette kriteriet. Fra og med 2017 er basiskriteriet erstattet av det graderte basiskriteriet. Dette innebærer at basiskriteriet ikke lenger utløser det samme beløpet for alle kommuner.

Utvalget mener at det på prinsipielt grunnlag er rimelig å kun kompensere for ufrivillige smådriftsulemper, og at det bør være et skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i utgiftsutjevningen. Utvalget mener imidlertid at dagens modell for differensiering av kompensasjonen for smådriftsulemper ikke er treffsikker nok, anbefaler at kommunens verdi på strukturkriteriet for kommuner med over 10 000 innbyggere beregnes som reiseavstanden for den enkelte innbygger for å nå 20 000 innbyggere.

Oslo kommune mener

Et grunnleggende prinsipp i utgiftsutjevningen er at det kun gis kompensasjon for ufrivillige kostnader. Oslo kommune støtter derfor utvalgets vurdering om at det er rimelig å kun kompensere for ufrivillige smådriftsulemper, og at det bør være et skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i utgiftsutjevningen gjennom at basiskriteriet graderes.

Grunnskole

Utvalgets analyser viser at dagens delkostnadsnøkkel for grunnskole står seg godt, og utvalget mener at denne i hovedsak bør videreføres. Den viktigste forklaringsfaktoren for variasjoner i kommunenes utgifter til grunnskole er antall barn i grunnskolealder i kommunen. Utvalgets analyser tyder på at det er noe høyere utgifter knyttet til elever på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet, og utvalget anbefaler derfor at det gjøres et skille mellom disse aldersgruppene i grunnskolenøkkelen. Utvalget anbefaler at dagens kriterium for antall innvandrere 6–15 år videreføres, men har ikke funnet grunnlag for å ta inn noen nye sosioøkonomiske kriterier i delkostnadsnøkkelen. Både utvalgets analyser og resultatene fra simultane analyser viser at det er smådriftsulemper innenfor grunnskolesektoren, både knyttet til kommunestørrelse og bosettingsmønster i kommunen. Utvalget anbefaler derfor at også disse kriteriene videreføres.

I 2022 ble det innført et nytt tilskudd til kommunene på 500 000 kroner per kommunale grunnskole. Tilskuddet er en del av innbyggertilskuddet til kommunene, og fordeles med en særskilt fordeling basert på antall grunnskoler i kommunen. Tilskuddet er anslått til om lag 1,25 mrd. kroner i 2022. Utvalget mener dette grunnskoletilskuddet bryter med flere viktige prinsipper i inntektssystemet. Utvalget mener derfor at dette grunnskoletilskuddet bør avvikles, og at midlene i stedet bør fordeles etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet.

Oslo kommune mener

Levekårsutvalget mener det er grunn til å anta at inntektssystemet ikke kompenserer godt nok for utgifter som følger av behovet for ekstrainsats ved skoler med betydelige levekårsutfordringer. Utvalgets forslag til grunnskolenøkkel ser dessverre ikke ut til å løse dette problemet og viderefører i stor grad nøkkelen som den er i dag med en oppvekting av smådriftsulemper.

Ved revisjonen av kostnadsnøkkelen i 2017 fjernet man kriteriet norskfødte barn 6-15 år med innvandrerforeldre, og Oslo kommune mener det gjorde at kostnadsnøkkelen i enda mindre grad enn tidligere fanger opp levkårsutfordringer, og at kommuner med mange barn med behov for ekstra språkopplæring får dårligere kostnadsdekning. Selv om barn av innvandrere i seg selv ikke påvirker utgiftene til skole, vil overrepresentasjon av barn med annen språkbakgrunn enn norsk likevel medføre økte kostnader for kommunen. Begrunnelsen for å ta ut kriteriet norskfødte med innvandrerforeldre var at det ikke var statistisk signifikant i analysene. Etter Oslo kommunes syn kan det skyldes at det kun er et mindre antall kommuner som har i nærheten av like høy andel minoritetsspråklige elever som Oslo, slik at det ikke gir nok utslag i analysene. I Oslo har nesten 1 av 5 grunnskoleelever særskilt norskopplæring, mens snittet for resten av landet er 5 %. Videre er det svært store variasjoner innad i byen som gjør at effektene forsvinner når man analyserer på kommunenivå. Ved 1 av 5 skoler i Oslo har minst 40 % av elevene særskilt norsk opplæring, og ved enkelte skoler er andelen så høy som 70-80 %. Disse skolene trenger ekstra ressurser, noe som ikke fanges opp i dagens kostnadsnøkkel eller utvalgets forslag. Oslo kommune mener man bør utforske andre metoder for å fange opp kostnadsdriverne knyttet til denne opphopningen på skolenivå, for eksempel analyser på skolenivå.

Lærernormen begrenser byenes muligheter til å ta ut stordriftsfordeler i skolen, og tilsvarende reduseres smådriftsulempene for mindre kommuner. Likevel blir kriteriene som ivaretar smådriftsulempene vektet opp. Utvalgets forslag til grunnskolenøkkel er i hovedsak basert på analyser av kommunenes utgifter i 2019. Disse utgiftstallene inneholder ikke full effekt av lærernormen. Utvalget påpeker at det bør gjøres en oppdatert analyse og vurdering av delkostnadsnøkkelen framover, slik at effekten av normen for lærertetthet, og dermed mulighetene for å ta ut stordriftsfordeler, også blir hensyntatt i analysene og delkostnadsnøkkelen. Oslo kommune mener det er viktig at dette følges opp.

Oslo kommune støtter utvalgets forslag om å avvikle grunnskoletilskuddet som gir et tilskudd per grunnskole. Utvalget mener at tilskuddet bryter med viktige prinsipper i inntektssystemet. Når kommunene får mer penger desto flere skoler de har, griper sentrale myndigheter direkte inn i kommunens vurderinger av skolestrukturen og legger føringer på de lokale prioriteringene. Inntektssystemet skal ikke gi kommunene insentiver til å innrette seg på en bestemt måte, og kommunene skal få midler uavhengig av hvordan de organiserer tjenestetilbudet.

Barnehage

Dagens delkostnadsnøkkel for barnehage består av antall barn 2-5 år, barn 1 år uten kontantstøtte og antall innbyggere med høyere utdanning. Siden innføringen av barnehagenøkkelen i 2011 har det vært mye diskusjon rundt utdanningskriteriet. Kontantstøttekriteriet kan variere betydelig fra ett år til det neste, samtidig som ulike måletidspunkt for antall barn 1 år i alt og antall barn med kontantstøtte gjør at kommuner kan ende opp med negative verdier på kriteriet. Utvalget har sett på om det er alternative valide og objektive kriterier som er bedre egnet til å fange opp variasjoner i etterspørselen etter barnehage, og dermed også variasjonen i utgifter mellom kommunene. Utvalget har også analysert en rekke andre kriterier.

På bakgrunn av resultatene anbefaler utvalget at kriteriet antall lønnstakere 25–54 år i heltidsstilling erstatter utdanningskriteriet i delkostnadsnøkkelen. Lønnstakerkriteriet forklarer nå mer utgiftsvariasjon enn utdanningskriteriet, og kriteriet er etter utvalgets vurdering bedre teoretisk forankret enn utdanningskriteriet siden behovet for barnehage har bedre sammenheng med arbeidssituasjon enn utdanning. Utvalget vil også anbefale å ta kontantstøttekriteriet ut av modellen, både grunnet de nevnte svakhetene ved kriteriet og fordi en delkostnadsnøkkel der kun antall barn i hele målgruppen (1–5 år) gir en omtrent like god forklaringskraft. I den nye delkostnadsnøkkelen vil rundt 80 % vekt legges på kriteriet antall barn 1–5 år, mens lønnstakerkriteriet gis rundt 20 % vekt.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter utvalgets forslag til delkostnadsnøkkel for barnehage, men merker seg at den foreslåtte modellen har lavere forklaringskraft enn dagens delkostnadsnøkkel har hatt i tidligere analyser. Forklaringskraften er også lavere enn for delkostnadsnøkklene for bl.a. grunnskole og pleie og omsorg. Det er følgelig betydelig variasjon i utgiftsnivå som ikke fanges opp av modellen. Oslo kommunes egne analyser viser at utgiftene er høyere i bydeler og barnehager med høy andel barn med behov for særskilt oppfølging. Det er derfor uheldig at utvalget ikke har funnet grunnlag for å inkludere barn med grunn- og hjelpestønad i modellen, til tross for at det vises til i utredningen at flere barn med grunn- og hjelpestønad samvarierer med høye barnehageutgifter.

Pleie og omsorg

Dagens delkostnadsnøkkel består i hovedsak av kriterier for innbyggere i ulike aldersgrupper og indikatorer for sosiale forhold og helsetilstanden i befolkningen. I tillegg er det kriterier som skal fange opp økte kostnader som følge av avstands- og smådriftsulemper.

Oppdaterte analyser viser at dagens delkostnadsnøkkel i all hovedsak fungerer godt. Utvalget anbefaler at kriteriene i dagens delkostnadsnøkkel videreføres, med unntak av kriteriet ikke-gifte over 67 år som anbefales erstattet av kriteriet aleneboende over 67 år. Utvalget har også sett på om variablene som inngår i folkehelseindikatorerne utviklet av Folkehelseinstituttet (FHI) eller ulike diagnosedata fra Norsk og/eller Kommunalt pasientregister kan forklare variasjoner i utgiftene til pleie og omsorg, men har ikke funnet grunnlag for å inkludere noen av disse variablene i delkostnadsnøkkelen.

I utvalgets forslag til delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg er kriteriene dødelighet, aleneboende over 67 år og antall personer med psykisk utviklingshemming alle vektet inn basert på resultatene fra utvalgets partielle regresjonsanalyser. For kriteriet antall personer med psykisk utviklingshemming innebærer dette en betydelig reduksjon av vekten sammenliknet med dagens delkostnadsnøkkel. Dagens vektning av kriteriet er ikke basert på analyser av variasjonene i kommunenes kostnader, men er politisk bestemt. Ulike analyser har over mange år vist at kriteriet er vektet for høyt i dagens kostnadsnøkkel. Etter utvalgets vurdering bør kriteriene i kostnadsnøkkelen i størst mulig grad bestemmes ut fra faglige analyser. Dermed bør også vekten av dette kriteriet fastsettes på grunnlag av resultatene i de statistiske analysene. Reduksjonen i vekten av kriteriet antall personer med psykisk utviklingshemming må ses i

sammenheng med toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, siden beløpet dette kriteriet gir i inntektssystemet kommer til fratrekk i beregningen av kommunens tilskudd gjennom toppfinansieringsordningen.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter utvalgets forslag til delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg. Denne og tidligere analyser har vist at kriteriet antall personer med psykisk utviklingshemming (PU) er vektet for høyt. Av hensyn til en rettferdig fordeling og inntektssystemets legitimitet mener Oslo det er svært viktig at det er faglige analyser som ligger til grunn når det fastsettes vekter og kriterier i kostnadsnøkkelen.

Kostnadsnøkkelen er basert på faglige analyser, i motsetning til resten av inntektssystemet (skatteutjevning, regionaltilskudd) som er ren politikk. Gjennom regresjonsanalyser finner man hvilke kriterier som forklarer variasjonen i kommunenes utgifter. Man prøver å lage et kart som beskriver terrenget så godt som mulig - ikke hvordan man skulle ønske at det var. Det er viktig at når det gjelder kostnadsnøkkelen så baserer vi oss på analysene, og ikke faller for fristelsen å begynne å plukke bort eller endre kriterier vi "ikke liker", eller motsatt at vi tillegger enkelte kriterier mer vekt enn analysene tilsier.

Dessverre har det skjedd tidligere at faglige forslag om å vekte ned PU har blitt skjøvet til side, kanskje fordi det ikke kommer tydelig nok fram at dette handler ikke om rettigheter til den enkelte PU eller at man skal redusere tilbudet. Det handler om å prøve å treffe utgiftsbehovet til den enkelte kommune så godt som mulig. Nå fremmer utvalget på nytt et faglig fundert forslag. PU har vært vektet for høyt over tid. Det betyr at mange kommuner har blitt overkompensert - de har fått mer penger enn utgiftsbehovet tilsier. Det har skjedd på bekostning av alle andre kommuner som da har fått mindre enn de egentlig trenger.

Kommunehelse

Dagens delkostnadsnøkkel består av tre alderskriterier og tre kriterier for å fange opp smådriftsulempet og bosettingsmønster. Alderskriteriene, innbyggere 0-22 år, innbyggere 23-66 år og innbyggere 67 år og over utgjør samlet rundt 90 %, mens resterende vekt er lagt på sone- og nabokriteriet og gradert basiskriterium. Siden kommunehelsetjenesten er en sammensatt sektor uten en klart definert brukergruppe har det tidligere vært krevende å finne forhold, utover alderskriterier, som påvirker etterspørselen etter helsetjenester. Utvalget har testet alternative variabler knyttet til helsetilstand, levekår og sosioøkonomiske forhold som kan bidra til å forklare variasjonen i utgiftene.

På bakgrunn av analyseresultatene foreslår utvalget en mindre justeringer i kommunehelsenøkkelen, blant annet erstattes kriteriet innbyggere 67 år og over av innbyggere 67-89 år, da det ikke kan påvises statistisk signifikant sammenheng mellom antall innbyggere i den eldste aldersgruppen (over 90 år) og kommunenes utgifter til kommunehelse.

De senere årene har det vært en styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, inkludert jordmortjenesten, innenfor de frie inntektene. I 2022 utgjorde dette om lag 952 mill. kroner, og

midlene er fordelt med særskilt fordeling. Midlene er fordelt etter antall innbyggere i alderen 0–19 år og med et minstenivå på 100 000 kroner per kommune. Utvalget mener at også disse midlene bør fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter utvalgets forslag til delkostnadsnøkkel for kommunehelse. Oslo kommune er også enig i at midlene til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten som i dag gis med en særskilt fordeling bør fordeles etter kostnadsnøkkelen.

Barnevern

Dagens delkostnadsnøkkel for barnevern består av kriteriene barn 0–15 år med enslig forsørger, personer med lav inntekt og innbyggere 0–22 år. Dagens delkostnadsnøkkel bygger på regresjonsanalyser med svak forklaringskraft (under 8 %), dvs. at kriteriene i nøkkelen kun forklarer en liten del av variasjonen i utgiftene til barnevern. Utvalget har derfor sett på flere variabler, herunder ulike indikatorer for sosioøkonomiske forhold og levekår, og om det er noen sammenheng mellom forekomsten av rus- og psykiske lidelser og kommunenes utgifter til barnevern. Utvalget har kommet fram til to alternative modeller som kan si noe om hvilke faktorer som påvirker variasjonene i kommunenes utgifter til barnevern. Begge modellene har kriterier som er statistisk signifikante over flere år.

Modell 1 består av kriteriene personer med lavinntekt, personer med psykiske lidelser, personer med lav utdanning, samt kontrollvariablene vertskommune og frie inntekter per innbygger. Dette er den modellen som samlet gir den beste forklaringskraften, men forklaringskraften er fortsatt kun 14 %. Modell 2 består av kriteriene personer med lavinntekt, barn med enslig forsørger og personer med psykiske lidelser, samt kontrollvariablene vertskommune og frie inntekter per innbygger. Denne modellen gir også en bedre forklaringskraft enn dagens nøkkel, med om lag 10,3 %.

De aktuelle analysemodellene forklarer kun 10–14 % av variasjonene i utgiftene til barnevern. En mulig grunn til den svake forklaringskraften kan være at variasjonene i utgiftene til barnevern er sammensatte og til dels påvirket av enkelthendelser, og at det derfor er vanskelig å finne forklaringsfaktorer i analyser på kommunenivå. Når delkostnadsnøkkelen er basert på analyser med såpass lav forklaringskraft, har utvalget vært usikre på hvilken modell de skal anbefale. En delkostnadsnøkkel basert på modell 1 vil føre til store fordelingsvirkninger mellom kommuner sammenliknet med dagens modell. Usikkerheten ved analysegrunnlaget og at det nå gjennomføres en omfattende barnevernsreform, kan tale for å foreslå mindre omfattende endringer i delkostnadsnøkkelen. Utvalget viser derfor modell 1 og modell 2 som to alternative delkostnadsnøkler for barnevern. I utvalgets forslag til samlet kostnadsnøkkel og fordelingsstabellene er modell 2 lagt til grunn. Utvalget vil også anbefale at delkostnadsnøkkelen for barnevern analyseres på nytt når barnevernsreformen har blitt implementert, og virkningene av reformen har kommet inn i datagrunnlaget.

Oslo kommune mener

Oslo kommune er tatt ut av analysene begrunnet med at Oslo har ansvaret for den statlige delen

av barnevernet, og det er usikkerhet rundt om dette påvirker de regnskapsførte utgiftene i KOSTRA. Oslo kommune mener det er uheldig at Oslo som har 13 % av landets befolkning er tatt ut av analysene. I KOSTRA-sammenheng gjøres det korreksjoner for å sikre at utgiftsbildet for barnevern i Oslo blir sammenlignbart med det øvrige kommune-Norge. Det burde vært mulig her også.

Når resultatene fra regresjonsanalysen vektes sammen blir det igjen en restvekt, som utvalget foreslår å legge på innbyggere 0-24 år siden barnevernloven fra og med 2022 omfatter tiltak for barn og unge opp til og med 24 år. Selv om dette virker intuitivt fornuftig viser utvalgets og tidligere analyser at alderskriteriet (som i dag er 0-22år) er negativt korrelert med utgifter til barnevern. Det tyder på at kommuner med en relativt høy andel av denne aldergruppen ikke nødvendigvis har større utgifter til barnevern – tvert imot, og at man like gjerne kan legge restvekten på alle innbyggere, slik som er vanlig for de andre kostnadsnøkklene.

Modell 1 har noe større forklaringskraft en modell 2. I modell 1 utgjør levekårsriterier størstedelen av nøkkelen og restvekten på innbyggere 0-24 år er på 6 %. I modell 2 har levekårsriteriene lavere vekt og restvekten på innbyggere 0-24 år er på hele 25 %. Oslo kommune mener disse forholdene taler for at modell 1 er et bedre alternativ enn modell 2.

Sosiale tjenester

Dagens delkostnadsnøkkel består av fire ulike levekårsriterier, antall uføre 18-49 år, flyktninger uten integreringstilskudd, aleneboende 30-66 år, opphopningsindeksen (sammensatt av flere levekårsvariabler) og innbyggere 16-66 år. Kriteriene i dagens delkostnadsnøkkel for sosiale tjenester hadde en forklaringskraft på i underkant av 40 % ved forrige revisjon av inntektssystemet.

Det har blitt vurdert om flere KOSTRA-funksjoner bør inkluderes i utgiftsbegrepet for sosiale tjenester. Utvalgets vurdering er at funksjon 213 Voksenopplæring bør flyttes fra grunnskole til sosiale tjenester, mens funksjonene 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi og 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv. tas inn i utgiftsutjevningen.

Utvalget har i oppdateringen av delkostnadsnøkkel sett nærmere på problemstillinger knyttet til opphopning av levekårsulemper og storbyproblematikk, samt rus og psykiatri. I de senere gjennomgangene av delkostnadsnøkkel har den mest sentrale problemstillingen vært knyttet til storbyer, og eventuelle opphopninger av sosiale problemer og levekårsutfordringer. Det har også lenge vært et mål å finne gode data for å si noe om forekomsten av rus og psykiatri i kommunene, da det har blitt antatt at dette er forhold som bidrar til å øke kommunenes utgifter. Utvalget har forsøkt å fange opp disse forholdene ved å teste en rekke variabler knyttet til levekår, helsetilstand og sosioøkonomiske forhold.

Analyseresultatene viser at det er en statistisk signifikant sammenheng mellom pasienter med diagnoser knyttet til rus eller psykisk helse i spesialisthelsetjenesten (NPR) og kommunenes utgifter til sosiale tjenester. Utvalget vurderer antall pasienter med diagnoser knyttet til rus eller psykisk helse fra NPR som mer relevant for å fange opp forhold knyttet til rus og psykisk helse enn uførekriteriet, som dessuten ikke er statistisk signifikant over tid. På bakgrunn av dette foreslår utvalget at dette kriteriet erstatter uførekriteriet i delkostnadsnøkkel for sosiale

tjenester. I tillegg har det ene delkriteriet i opphopningsindeksen, antall skilte/separerte, ikke statistisk signifikant sammenheng med utgiftene til sosiale tjenester. Utvalget vurderer derfor at opphopningsindeksen bør justeres, og framover bestå av kun kriteriene arbeidsledige og personer med lav inntekt. De øvrige leveårskriteriene i nøkkelen har fortsatt statistisk signifikant effekt på utgiftene, og bør etter utvalgets mening beholdes.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter forslaget om at KOSTRA-funksjonen for voksenopplæring flyttes fra grunnskole til sosiale tjenester. Det er ingen kriterier i dagens grunnskolenøkkel som fanger opp aldersgruppen som mottar voksenopplæring, og utvalgets analyser viser at kriteriene i delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester forklarer en betydelig større del av variasjonene i kommunenes utgifter til voksenopplæring.

Oslo kommune støtter utvalgets forslag om å utvide utgiftsbegrepet for sosiale tjenester ved å inkludere kommunenes utgifter til arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, samt bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv. i utgiftsutjevningen. Tjenesteområdene hører tematisk sammen med de øvrige funksjonene i sosiale tjenester, og for mange kommuner er de en viktig del av sosialarbeidet. Regresjonsanalysene utvalget har utført viser dessuten at det i stor grad er de samme kriteriene som bidrar til å forklare variasjon i utgifter mellom kommunene uansett om det analyseres på gammelt eller nytt utgiftsbegrep.

Oslo kommune er positiv til utvalgets forslag om å ta inn variabelen pasienter med diagnoser knyttet til rus eller psykiske helse i NPR, og mener det kan bidra til å fange opp leveårutfordringer på en bedre måte enn i dag.

3. Regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd

I dag er det fem tilskudd i inntektssystemet som er begrunnet ut fra ulike distrikts- og regionalpolitiske målsetninger. Det er 270 kommuner som mottar ett eller flere regionalpolitiske tilskudd i 2022, og til sammen utgjør disse tilskuddene om lag 4 mrd. kroner. Utvalget er i sitt mandat bedt om å vurdere behovet for regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet, og hvilke mål slike tilskudd eventuelt skal ivareta. Utvalget mener inntektssystemets hovedoppgave er å gi kommunene et godt grunnlag for å levere likeverdige tjenester til sine innbyggere. Utjevningen av kommunenes økonomiske forutsetninger gjennom inntekts- og utgiftsutjevningen er det viktigste distriktpolitiske virkemiddelet i inntektssystemet, og eventuelle regionalpolitisk begrunnede tilskudd kommer i tillegg til disse utjevningsordningene.

Oslo kommune mener

Prinsipielt mener Oslo kommune, i likhet med utvalget, at omfanget av regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet bør begrenses, og at mest mulig av midlene fordeles gjennom ordinære kriterier til alle kommuner. I dag mottar om lag 75 % av kommunene ett eller flere regionalpolitiske tilskudd. Oslo kommune deler utvalgets vurdering om at når en så stor del av

kommunene mottar særskilte tilskudd blir det vanskeligere å se prioriteringene bak, og hva som er målene for de ulike tilskuddene.

Videre vil Oslo kommune påpeke at finansieringen av tilskuddene bæres av alle kommunene. I dag utgjør de regionalpolitiske tilskuddene (inkludert veksttilskuddet, storbytilskuddet og skjønnstilskuddet) til sammen 5 mrd. kroner eller om lag 930 kroner per innbygger, og innebærer en betydelig kostnad spesielt for kommunene som ikke mottar noen tilskudd. Oslo kommune mener det burde vurderes å løfte alle regionaltilskudd ut av inntektssystemet og bevilge disse over egne kapitler på statsbudsjettet. Det ville synliggjort prioriteringene og finansieringen, og styrkinger ville kreve en reell prioritering i statsbudsjettet - i stedet for at en "styrking" av et tilskudd er en omprioritering innenfor kommunerammen. I det videre høringssvaret tar Oslo kommune utgangspunkt i at regionaltilskuddene er en del av inntektssystemet som i dag.

Distriktstilskudd Sør-Norge og distriktstilskudd Nord-Norge

I dag er det en inntektsgrense for å motta distriktstilskudd Sør-Norge og for å motta småkommunetillegget i distriktstilskudd Nord-Norge. Inntektsgrensen er knyttet til de skatteinntektene som inngår i inntektsutjevningen, dvs. skatt på inntekt og formue samt naturressursskatt, og er satt til 120 % av gjennomsnittlig skatteinntekt per innbygger på landsbasis de siste tre årene. En del kommuner har imidlertid også betydelige inntekter fra konsesjonskraft, havbruksfond og eiendomsskatt på kraftanlegg. Med dagens skattegrense vil disse kommunene kunne motta distriktstilskudd selv om kommunens inntektene er svært høye. I lys av dette mener utvalget at også disse andre inntektene bør hensyntas når inntektsgrensen for å motta distriktstilskudd i inntektssystemet fastsettes. Utvalget foreslår at inntektsgrensen for å motta distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetillegget innenfor distriktstilskudd Nord-Norge settes til 140 % av gjennomsnittlige skatteinntekter, inkludert skatt på inntekt og formue, naturressursskatt, konsesjonskraftavgift, konsesjonskraftinntekter, inntekter fra havbruksfond og eiendomsskatt fra kraft- og petroleumsanlegg. Utvalget mener også at dagens småkommunetillegg til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere bør videreføres, men at satsen reduseres med 1 mill. kroner per kommune. Dette må ses i sammenheng med utvalgets forslag til ny kostnadsnøkkel, som gir en økt verdi på basiskriteriet som også er et fast beløp per kommune.

Oslo kommune mener

Oslo kommune støtter utvalgets forslag om å inkludere inntekter fra konsesjonskraft, havbruksfond og eiendomsskatt på kraftanlegg i fastsettingen av skattegrensen for å motta distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetillegget innenfor distriktstilskudd Nord-Norge, men stiller spørsmål ved at grensen settes så høyt som 140 % og mener den burde blitt satt lavere.

Oslo kommunene støtter utvalgets vurderinger om at det er rimelig at småkommunetilskuddet reduseres når basiskriteriet/smådriftsulemper vektet opp.

Storbytilskuddet

Utvalget anbefaler at dagens storbytilskudd gjøres om til et tilskudd til kommuner som er sentre

i sine respektive landsdeler, og videreføres som et tilskudd per innbygger til kommunene Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand. Satsen i tilskuddet foreslås halvert i forhold til dagens tilskudd. Dette må ses i sammenheng med at utvalgets forslag til ny kostnadsnøkkel i større grad tar hensyn til forhold som dagens storbytilskudd skal fange opp.

Oslo kommune mener

Prinsipielt mener Oslo kommune at omfanget av regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet bør begrenses. Imidlertid er det forhold man ikke klarer å fange opp gjennom kostnadsnøkkelen. Selv om forslaget til endringer i kostnadsnøkkelen for sosiale tjenester kan gjøre at levekårsutfordringer blir fanget bedre opp så er forklaringskraften fortsatt relativ lav. Som levekårsutvalget påpekte er det også grunn til å tro at byene blir underkompensert for levekårsutfordringer på andre områder som skole og barnehage. Dette er områder der utvalget ikke foreslår å inkluderes levekårsriterier. Oslo er også kjennetegnet av andre spesielle forhold som for eksempel høyere tomte- og eiendomspriser, leiekostnader og lønnskostnader enn resten av landet. Dette fanges ikke opp av kostnadsnøkkelen og storbytilskuddet til Oslo bør ses i denne sammenheng.

Regionsentertilskuddet

Etter utvalgets syn er regionsentertilskuddet et tilskudd med en svak begrunnelse, og innføringen må ses i sammenheng med kommunereformen. Tilskuddet er i liten grad knyttet opp til kommuner som faktisk er regionsenterkommuner. Tilskuddet er rettet mot «mellomstore kommuner som slår seg sammen og dermed utgjør et sterkere tyngdepunkt i sin region». Det ble imidlertid ikke foretatt noen vurderinger av om den sammenslåtte kommunen vil utgjøre et sterkere tyngdepunkt i sin region. Etter utvalgets vurdering er det ikke slik at alle kommuner som mottar dette tilskuddet i dag er reelle regionsentre som utgjør tyngdepunkter i sin region. Videre vil utvalget påpeke at tilskuddet kun går til kommuner som slår seg sammen, og derfor ikke fanger opp tilsvarende kommuner som allerede i dag er et tyngdepunkt og senter i sin region. Utvalget anbefaler at regionsentertilskuddet avvikles.

Oslo kommuner mener

Oslo kommune støtter at regionsentertilskuddet avvikles.

Veksttilskuddet

Veksttilskuddet går til kommuner som i en periode har en særlig sterk befolkningsvekst. Etter utvalgets vurdering er det ikke grunnlag for å si at vekst vanskeliggjør kommunenes evne til å levere tjenester. Det er også flere positive aspekter ved å være en kommune i vekst. Vekstkommuner får fortløpende tilført mer penger som følge av befolkningsveksten, siden flere innbyggere gir både økt innbyggertilskudd og økte skatteinntekter. Samlet vurderer utvalget at det ikke er behov for et ekstra tilskudd til vekstkommuner, og anbefaler at veksttilskuddet avvikles som tilskudd i inntektssystemet.

Oslo kommuner mener

Oslo kommune har i perioder mottatt veksttilskuddet, men har ikke mottatt tilskuddet de siste årene. Tilskuddet svinger mye både i beløp og antall kommuner som kvalifiserer til tilskuddet, og

skyldes i stor grad at vekstgrensen settes i forhold til et landsgjennomsnitt. Denne uforutsigbarheten gjør at det er vanskelig for en kommune å budsjettere med veksttilskudd. I likhet med de andre regionaltilskuddene er grenser og satser for å motta tilskuddet skjønnsmessig satt uten noen særlige faglige holdepunkter. Oslo kommune er ikke helt enig med utvalget i at det ikke er utfordringer knyttet til en sterk befolkningsvekst. Det medfører investeringskostnader og kan gjøre det krevende å bygge ut tjenestetilbudet raskt nok. Det bør vurderes om det finnes alternative måter å innrette veksttilskuddet på som gjør det mer treffsikkert og forutsigbart når det gjelder å treffe kommuner med store behov for investeringer og rask utbygging av tjenestene.

Skjønntilskudd

Utvalget foreslår at basisrammen i skjønntilskuddet halveres sammenlignet med dagens nivå. Utvalget mener at basisrammen i større grad bør fordeles av departementet etter kriteriene per innbygger og per kommune i det aktuelle fylket, da det ikke er grunn til å tro at forholdene i skjønntilskuddet skal ivareta varierer systematisk per innbygger mellom fylkene over tid. Utvalget mener at deler av skjønntilskuddet fortsatt bør avsettes til lokale forhold som kommunene selv ikke kan påvirke, som medfører økte utgifter – eksempelvis naturkatastrofer som ras, skogbrann eller flom. I tillegg kan det oppstå ekstraordinære hendelser i løpet av et år som det er vanskelig å kompensere kommunene for gjennom faste kriterier, eksempelvis koronapandemien og kostnadene den har medført. Utvalget mener at departementet fortsatt må ha ansvar for å kompensere kommunesektoren som helhet ved uforutsette hendelser, for eksempel som under koronapandemien, med bistand fra statsforvalterne.

Oslo kommuner mener

Skjønntilskuddet utgjør ca. 1 mrd. kroner. Oslo kommune støtter utvalgets syn om at rammetilskuddet til kommunene i størst mulig grad fordeles etter faste kriterier, og ikke etter skjønnsmessige vurderinger. Oslo kommune støtter utvalgets forslag om at basisrammen halveres som et minimum, og mener at ideelt sett bør hele basisrammen avskaffes og tilbakeføres til innbyggertilskuddet.

Utvalget foreslår en omfordeling av basisrammen. Fordelingen av basisrammen er historisk betinget, ved at noen fylker over tid har hatt en høyere skjønnsramme per innbygger enn andre. I 2022 er basisrammen til Oslo og Viken lavest i landet med 62 kroner per innbygger, mens Troms og Finnmark sin basisramme utgjør 446 kroner per innbygger. Oslo kommune støtter utvalgets forslag om å lage en jevnere fordeling av basisrammen. Dersom stortinget ønsker å ta distriktpolitiske hensyn i fordelingen av midler til kommunene bør dette gjøres gjennom de distriktpolitiske tilskuddene. Oslo mener skjønnen primært bør benyttes til fordeling av midler der det utvises reelt skjønn, ikke som en grunnfinansiering for kommunene basert på historiske forhold.

Gjennom koronapandemien har store deler av kompensasjonen til kommunene vært gitt gjennom ekstraordinære bevilgninger på skjønntilskuddet. Skjønntilskuddet er i så måte en post på statsbudsjettet som gir systemet fleksibilitet til å fordele ekstraordinære bevilgninger til kommunesektoren, og denne muligheten bør etter Oslo kommunes syn videreføres. Oslos

erfaring gjennom pandemien var at midlene som ble fordelt til kommunene fra statsforvalteren som skjønn traff bedre enn midlene som ble fordelt til kommunene sentralt uten å ta hensyn til smittetrykk eller faktiske kostnader.

4. Andre problemstillinger

Innbyggere som ikke er folkeregistrert i kommunen

Utvalget har vurdert om kommuner med mange gjesteinnbyggere (hytteinnbyggere, studenter ol.) bør hensyntas særskilt i inntektssystemet. Utvalget mener at disse kommunene i stor grad ivaretas i dag, ved at gjesteinnbyggere også medfører økte inntekter til kommunen. Kommuner med mange fritidsinnbyggere har selv valgt å legge til rette for utbygging av fritidsboliger. Kostnader forbundet med dette bør dermed ikke betraktes som ufrivillige kostnader og bør ikke omfattes av utgiftsutjevningen. I den grad det er et problem at enkelte gjesteinnbyggere mottar omfattende tjenester utenfor sin hjemkommune, må det vurderes løsninger utenfor inntektssystemet.

Oslo kommuner mener

I mange år har det vært en diskusjon om hyttekommuner som har utgifter til en stor fritidsbefolkning. Oslo kommune mener det er en snever tilnærming. Det er ikke bare hyttekommuner som har utgifter til innbyggere som er folkeregistrert andre steder. Det er derfor positivt at utvalget har utvidet problemstillingen slik at man ikke bare ser på hyttekommuner men også erkjenner at det er andre kommuner som er berørt av problemstillingen. Oslo har en stor grad av innpendling, turister, studenter og rusmisbrukere som reiser inn til byen. Det gir Oslo ekstra kostnader til områder som infrastruktur, kollektiv, legevakt og barnevern uten at det fanges opp av inntektssystemet. Oslo støtter utvalget i at eventuell kompensasjon for tjenester til mennesker som ikke er bosatt i kommunen må håndteres utenfor inntektssystemet.

Saker med særskilt fordeling

Innenfor innbyggertilskuddet finnes det midler som ikke blir fordelt etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet, men blir gitt en særskilt fordeling. Dette gjelder blant annet oppgaver som kun et fåtall kommuner har, saker det er vanskelig å finne en god fordeling på innenfor de ordinære kriteriene i inntektssystemet og inndelingstilskuddet til kommuner som har slått seg sammen. Særskilt fordeling ses i dag på som en midlertidig løsning, slik at saker kun bør gis en særskilt fordeling i en begrenset periode før de inkluderes i utgiftsutjevningen og fordeles etter de ordinære kriteriene. I 2022 fordeles om lag 4,3 mrd. kroner på denne måten, til ni ulike saker. Utvalget mener at bruken av særskilt fordeling bør begrenses.

Oslo kommuner mener

Oslo kommune støtter utvalgets syn om at mest mulig av rammetilskuddet bør fordeles etter faste kriterier, og at dette hensynet tilsier at bruken av særskilt fordeling bør begrenses. Oslo kommune er enig i at det er uheldig dersom særskilt fordeling brukes som et verktøy for å framheve enkeltsatsinger, da kommunene kan oppleve fordelingen som en form for øremerking. Dette strider mot hovedprinsippet om at rammetilskuddet til kommunene skal være frie

inntekter.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

Toppfinansieringsordningen for særlig ressurskrevende tjenester er et øremerket tilskudd, og er dermed ikke en del av inntektssystemet. Ordningen omfatter imidlertid tjenester som også finansieres gjennom inntektssystemet. Slik ordningen i dag er utformet har ordningen berøringspunkter med inntektssystemet ved at «uttellingen» på kriteriet psykisk utviklingshemmede i inntektssystemet påvirker innslagspunktet for tilskuddet for disse brukerne. I dag er toppfinansieringsordningen individrettet. Det vil si at det beregnes en egenandel per mottaker i ordningen, og det ses i liten grad på kommunens totale utgifter til personer i ordningen. Utvalget mener innretningen av det øremerkede tilskuddet bør vurderes endret, slik at ordningen i større grad ser på de totale utgiftene for kommunen og slik innrettes mer i tråd med prinsippene i inntektssystemet. Med en slik endring i ordningen mener utvalget det også bør vurderes å innlemme deler av det øremerkede tilskuddet i rammetilskuddet.

Oslo kommuner mener

Oslo kommune støtter utvalgets vurdering om at toppfinansieringsordningen bør ses på slik at den bedre treffer kommuner med store kostnader til ressurskrevende tjenester. Dette ville redusert behovet for tilleggsordning som ble etablert i 2022 og finansiert ved trekk i innbyggertilskuddet.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i finansutvalget:

Per-Trygve Hoff på vegne av H fremmet følgende tilleggsforslag:

2.

Oslo kommune støtter ikke utvalgets vurderinger om at den kommunale handlefriheten til å sette skattesats bør tilbakeføres.

Forslag fremsatt i bystyret:

Morten G. Edvardsen på vegne av Sp fremmet følgende endringsforslag til innstillingen punkt 1:

6.

Inntektssystemet skal ikke brukes til å fremme kommunesammenslåing eller sentralisering innad i kommunene

7.

Grunnskoletilskuddet bør videreføres

8.

Lærernormen begrenser ikke stordriftsfordeler ettersom den gir mer tid til enkelteleven og legger mindre press på de ansatte

9.

Minstekompensasjon for helsestasjons- og skolehelsetjenesten bør videreføres

10.

Ordningene med skjønnstilskudd og regionalpolitiske tilskudd bør i hovedsak videreføres, men bør vurderes utvidet med bedre fokus på levekårsutfordringer

11.

Regionssentertilskuddet bør endres, ikke nødvendigvis avvikles

12.

Toppfinansiering for ressurskrevende tjenester bør følge individet

Morten G. Edvardsen på vegne av Sp fremmet følgende tilleggsforslag:

13.

Skatter som svinger mye fra år til år, som formues- og utbytteskatt, bør jevnes ut. Et slikt system kan potensielt flytte risiko for store svingninger til staten ved at man heller regner ut gjennomsnittlig skatteinntekt de siste 4 år, inklusivt det året man i dag beregner ut fra, og kompenseres deretter

14.

For å gi større fleksibilitet og lokalt selvstyre bør staten sette et «normskattenivå» på den kommunale skatten. Dette nivået må være lavere enn makstaket på den kommunale skatten. Først når man går under dette normskattenivået bør kompensasjon i inntektsutjevningen avkortes.

Votering:

Sps endringsforslag, punktene 6 - 12, ble forkastet mot 4 stemmer (R og Sp).

Finansutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Hs tilleggsforslag, punkt 2, ble forkastet mot 18 stemmer (H, FP og Chaudhrys gruppe).

Hs tilleggsforslag, punktene 3 og 4, ble forkastet mot 22 stemmer (H, F, FP og Chaudhrys gruppe).

Sps tilleggsforslag, punktene 13 og 14, ble forkastet mot 1 stemme (Sp).

Sak 385/22 Privat forslag fra Ylva Holm-Torsteinson (R) og Siavash Mobasherri (R) av 08.09.2022 - Oslo som strippefri by

Saken ligger til fortsatt behandling i bystyret.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i bystyret:

Siavash Mobasherri på vegne av R fremmet følgende utsettelsesforslag:

3.

Saken utsettes i påvente av svar på spørsmål.

Votering:

Rs utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

Sak 386/22 Innbyggerforslag av 15.06.2022 - Vi krever folkeavstemming om Ullevål og sykehusene i Oslo

Det foreligger ikke flertallsvedtak fra bystyret.

Bystyrets behandling:

FORSLAG:

Forslag fremsatt i finansutvalget:

Lars Petter Solås på vegne av F fremmet følgende alternative forslag:

4.

Bystyret ber byrådet gjennomføre en rådgivende folkeavstemning om Ullevål sykehus og sykehusene i Oslo i forbindelse med lokalvalget høsten 2023.

Forslag fremsatt i bystyret:

Maren Rismyhr på vegne av R fremmet følgende utsettelsesforslag:

5.

se merknad.

Votering:

Rs utsettelsesforslag ble forkastet mot 14 stemmer (V, F, R, FP og Sp).

Innbyggerforslaget ble forkastet mot 10 stemmer (F, R, FP og Chaudhrys gruppe).

Fs alternative forslag ble forkastet mot 11 stemmer (F, R, FP, Sp og Chaudhrys gruppe)

Arkivsak: 21/5354- 33

Sak 387/22 Endring i MDGs bystyregruppe - Endring i utvalgenes sammensetning - Byutviklingsutvalget - Kultur- og utdanningsutvalget - Samferdsels- og miljøutvalget

Bystyrets vedtak:

1.

Bystyret tar til orientering følgende endringer i MDGs bystyregruppe fra 01.01.2023:

Rasmus Reinvang (MDG) tiltrer som varamedlem.

Adam Tumidajewicz (MDG) fratrer som varamedlem.

2.

Det gjøres følgende endringer i utvalgene fra 01.01.2023:

Byutviklingsutvalget:

Rasmus Reinvang (MDG) tiltrer som varamedlem.

Vibeke Nenseth (MDG) fratrer som varamedlem.

Samferdsels- og miljøutvalget:

Vibeke Nenseth (MDG) tiltrer som varamedlem.

Ida Aalen (MDG) fratrer som varamedlem.

Kultur- og utdanningsutvalget:

Ida Aalen (MDG) tiltrer som varamedlem.

Adam Tumidajewicz (MDG) fratrer som varamedlem.

Bystyrets behandling:

Votering:

Forretningsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Arkivsak: 21/5333- 22

**Sak 388/22 Endringer i utvalgenes sammensetning (A) -
Byutviklingsutvalget - Finansutvalget - Samferdsels- og
miljøutvalget**

Bystyrets vedtak:

1.

Det gjøres følgende endringer i utvalgene fra 01.01.2023:

Byutviklingsutvalget:

Line Oma (A) tiltrer som medlem.

Abdullah Alsabeehg (A) fratrer som medlem.

Finansutvalget:

Kafia Mohamud (A) tiltrer som medlem.

Line Oma (A) fratrer som medlem.

Samferdsels- og miljøutvalget:

Abdullah Alsabeehg (A) tiltrer som medlem.

Kafia Mohamud (A) fratrer som medlem.

Bystyrets behandling:

Votering:

Forretningsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets sekretariat
Siv Songedal
avdelingsleder